

Upravništvo: Ljubljana, Pucničeva ulica 5.
Telefon št. 31-22, 31-23, 31-24
Inseratni oddelk: Ljubljana, Pucničeva ulica 5 - Telefon št. 31-25, 31-26
Podružnica Novo mesto: Ljubljanska cesta 42
Računi: za ljubljanske pokrajine pri pošto-
čkovnem zavodu št. 17.749, za ostale kraje
Italije Servizio Contr. Contr. Post. No 11-5118
IZKLUČNO ZASTOPSTVO za oglašje iz Kr.
Italije in mozemstva ima
Unione Pubblicità Italiana S. A. MILANO

JUTRO

Izšla je vsak dan razen ponedeljka
Naročnina znaša mesečno Lir 18.-,
za izposojnino vključno s ponedeljskim je-
trom Lir 36.50.

Uredništvo:
Ljubljana, Pucničeva ulica št. 5, telefon
31-22, 31-23, 31-24.
Rokopisi se ne vračajo.
CONCESSIONARIA ESCLUSIVA per la pub-
blicità di provenienza italiana ad extra:
Unione Pubblicità Italiana S. A. MILANO

Uspešen protinapad osnih sil na tuniškem bojišču

46 sovražnikovih oklopnih voz uničenih, 170 ujetnikov
7 sovražniških letal sestreljenih

Glavni stan Italijanskih Oboroženih Sil je objavil 24. marca naslednje 1033. vojno poročilo:

V srednjem in južnem odseku bojišča v Tuniziji se nadaljujejo ostre borbe.

Med protinapadom, ki so ga izvršile osne sile, je bilo uničenih 40 sovražniških oklopnih voz in ujetih 170 vojakov.

Naši lovci so sestrelili 6 »Spittfirev«, nadaljnjih 8 sovražniških letal pa so sestrelili nemški lovci.

Naša letala so bombardirala luki v Boni in Philippvillu. En sovražniški lovec je bil uničen.

Skupina 30 ameriških bombnikov je vrгла na Mesino mnogo zažgalnih in rušilnih bomb. Doselej je bilo ugotovljenih med prebivalstvom 10 smrtnih žrtev in 32 ranjenih ter hude poškodbe na javnih in zasebnih poslopijih.

Obstreljevanje vlakov in krajev na Siciliji.

Bihi je zahtevalo 2 smrtni žrtvi in 3 ranjene med civilnim prebivalstvom.

V Manojli blizu Kole (Caltanissetta) je treščilo na tla sovražno letalo.

Izmenjava ujetnikov

Ankara, 22. marca, s. Poročajo, da so bile danes v pristanču Marsini opravljene formalnosti za izmenjavo italijanskih, nemških in angleških ujetnikov. Turški novinar dr. Renzi, ki je prišel v stik z italijanskimi ujetniki na krovu ladje, s katero so se pripeljali v Marsino, poroča o razgovoru z italijanskimi oficirji. Dva oficirja sta mu izjavila: »Zelo sva zadovoljna, ker se vračata v domovino v trenutku, ko se naša država bori na življenje in smrt. Vsi italijanski oficirji, je dodal dr. Renzi, so uprli pogleda na italijansko ladjo, ki jih je kmalu nato odpeljala v domovino.

Drugi Adriatski zvezek Duceja

Sto Ducejevih člankov in govorov kot dokumentaričen prispevek k prelomu med Italijo ter Francijo in Anglosasi

Rim, 23. marca, s. Izšel je drugi Adriatski zvezek Duceja. Prvi obsega spise in govore od nevalnosti do Pijave. Drugi obsega dobo od Pijave do Vittorie. Gre za 100 člankov in govorov, ki še niso bili objavljeni in ki so nad vse zanimivi, ker zrcalijo najbolj dramatično in slavno dobo naše zmagovite vojne.

Spričo narodnih nujnosti pa Duce ne izgublja izpred oči zaveznikov. Francije, Anglije in Amerike, ki se pokažejo v tem zvezku v pravi luči sovražnikov Italije in saboterjev naše vojne in naše zmage. Od decembra leta 1917, je Mussolini zavzel stališče proti Franciji, ki zanika priznanje Italiji njenih pravic na Adriatu. V januarju 1918 odgovori najprej na Wilsonovo poslanico, ki bi rada poklonila Italiji po njeni ogromni krvni žrtvi prisiljenosti krožiti leče. Wilsoinu in Lloyd Georgu, kakor tudi masonisti in demokraciji Franciji odgovori Mussolini kategorično: Ne! Njegove besede so prvi znak zloma med nami in tako zvanimi zavezniki, prvi znak nezaupanja v hinavščino Anglosasov, prvi dokaz izdajstva, ki je potem dobilo svoje uradno posvečenje v Versaillesu.

Pod tem vidikom je drugi Adriatski zve-

zek Duceja znaten in važen prispevek k poznavanju naše prejšnje vojne in zlasti protitalijanskega zadržanja Francije, Anglije in Amerike, ter odločilni prispvek k umevanju naše sedanje zgodovine. Mnoge stvari, ki se pred tem niso poznale, se prikažejo v novi luči Mussolinijevih ugotovitev, katere je skrbno zbral in uredil Edoardo Susmel. Mussolini je prvi zagledal stvarnost, prvi je povedal resnico, prvi je odkril demokracijo laž ter pokazal na nevarnost, ki je ogrožala življenje in boječnost italijanskega naroda. Zvezek je izšel v lepi opremi v založništvu Uirico Piccoli.

Večposlanik Guariglia v Sofiji

Sofija, 23. marca, s. Na poti v Ankaru se je v Sofiji nekaj dni mudil novi večposlanik Italije v Turčiji baron Rafeale Guariglia. V Sofiji je imel večposlanik Guariglia priliko sestati se s predsednikom ministrskega sveta in zunanjim ministrom Filovom, z drugimi visokimi bolgarskimi političnimi osebami in s turškimi poslani-

Anglosaško izdajstvo evropskih interesov

Preorientacija Londona k velikim prostorom

Rim, 23. marca, s. V opravičilo pristanka angleške politike na zahteve boljševske Rusije glede Poljske, Jugoslavije, Bolgarije, baltskih držav, Karelije, obširnih področij Rumunije in drugih ozemelj Evrope in Vzhoda zatirajo angleški listi »The Times« na čelu da pripadajo načela samovoljstva in neodvisnosti že preteklosti in jih mora sedaj nadomestiti moderno načelo »medsebojne odvisnosti narodov« v določenem političnem in gospodarskem prostoru. Z drugimi besedami: Anglija se je spreobrnila k ideji velikih prostorov, ki pa po londonskem mnenju ne smejo biti v skladu z zemljepisnim in zgodovinskim razlogi, temveč s finančnimi in političnimi interesi Londona. Washington in Moskva. Samo, da ohrani oblast v enem takih prostorov je London pripravljen prepustiti ostala dva prostora boljševizmu in dolarju.

To najnovejšje zadržanje angleškega tiska dokazuje, da pojem velikih prostorov, ki ga zagovarja os ustreza potrebam modernega življenja in obsoja načelo neodvisnosti zaradi katerega je Anglija lažno šla v vojno. Dejansko Anglija ni važna niti načelo neodvisnosti niti tako imenovano načelo medsebojne odvisnosti. Kar skuša London po kakršni koli poti doseči, je to, da bi nadaljeval svojo nepravilno politično in gospodarsko hegemonijo. Za to pot je Anglija pripravljena na kakršno koli kombinacijo, pa naj bo še tako nepravilna in podla. Teorije »Timesa« o vzporeditvi narodov v evropskem svetu spravi v smeh evropske narode, ki ne nameravajo postati za druga anglosaških bank in ki imajo dovolj hranilnice zmage, ustanovljene v Zenevi, ki je delila potrditvene dokumente in dobrem vedenju in potrditveni Evropa boče postati Evropa z vsemi rasnimi razlikami in narodnimi individualnostmi. Lepo urečeni v okviru nove Evrope, ki je svobodna življenja v morju ustvarila plima in oseka Evrope ne namerava postati mrtva voda, temveč ostati, kakor je vedno bila tisočletja živo morje z dobami neviht in gladke površine.

Ruska demonstracija proti Poljakom

Rim, 23. marca, s. Imenovanje nadaljnega pomočnika za zunanjega ministra Molotova v sovjetskem zunanjem ministrstvu je jasna nameravana demonstracija Stalinu v zvezi s koledžnim vprašanjem bodočih mej Poljske. Medtem ko skušajo anglosaške sile z vsemi sredstvi spraviti fantastično poljsko vladu do mola, da ne bi več vztrajala pri zahtevah, ki zbujaajo ogorčenje Moskve, je tovariš Stalin, da bi dal svojim družabnikom razumeti, da zanj to vprašanje nikakor ni pokopano, menoval za podtajnika v zunanjem ministrstvu u-

Prihodnja številka »Jutra« bo izšla v petek zvečer.

Zopet 15 ladij potopljenih

73.000 ton sovražnega ladjevja uničenih - 2 nadaljnji ladji torpedirani

Iz Hitlerjevega glavnega stana, 24. marca, Vrhovno poveljništvo nemške vojske je objavilo danes naslednje izredno poročilo:

Nemške podmornice so prizadele sovražnemu dovozu za fronto v Afriki nove iz-

gube. Potopile so v konvoju, ki je bil namenjen iz Amerike v Gibraltar, in v konvojih po Sredozemskem morju v zadnjih dneh 15 ladij s skupno 73.000 br. tonami. Dve nadaljnji ladji sta bili torpedirani.

skušalo utreti pot. Člaji, ki si jih je sovražnik zadal, so obstojali očitno v odznanju in uničenju nemških čet, katerim je bila poverjena obramba ozemlja okrog Orana in nato prodor naravnost proti Brjan-sku. Ker se je ta obširni načrt izjalovil, ima lahko najhujše posledice za ostale odseke fronte. Čete, ki so dostikrat v najtežjih okoliščinah vzdržale napade številno premočnega sovražnika, zaslužijo najvišjo pohvalo.

Hudi boji južno od Ladoškega jezera

Vsi sovjetski napadi odbiti - Bombardiranje sovražni-kovih prometnih zvez

Iz Hitlerjevega glavnega stana, 24. marca, Vrhovno poveljništvo nemške vojske je objavilo danes naslednje poročilo:

Obrambna bitka južno od Ladoškega jezera se nadaljuje z nespremenjeno silovitostjo. Sovjetski naval, ki so ga podpirali številni bojni letalci in močan topniški ogenj, je bil v ogrenjenih borbah moža proti možu krvavo zavrnjen.

Z vse ostale vzhodne fronte poročajo samo o krajevnem bojem delovanju. Razne krajevine akcije, ki sile izvedene za zboljšanje fronte in za očiščenje nivo osvojenega ozemlja, so uspešno potekle. Učinkoviti letalski napadi so bili usmerjeni na dovozne kolone in železniški promet sovražnika.

V južnem in srednjem Tunisu so se tudi večerji nadaljevali hudi boji. Ob odp. ru-

nemških in italijanskih divizij se je izjalovilo več poskusov za prodor. Energični protinapadi so prinesli uspehe. Uničenih je bilo 44 oklopnih voz ter pripeljani ujetniki in vojni plen.

Nemška bojna letala so potopila v noči na 23. marca na morju okrog Alžira 8000-tonsko trgovsko ladjo ter poškodovala s torpedi v pristanišču v Oranu nadaljnjo veliko ladjo.

Pri dnevnih in nočnih poletih posameznih sovražniških letal nad nemškim ozemljem in nad zapadno francosko obalo je bilo sestreljenih 7 sovražniških bombnikov.

Nemška brza letala so napadla večerj za vojno važne cilje na angleški južni obali.

Podmorniški lovci so uničili pred norveško obalo sovražno podmornico.

Pregled položaja na vzhodni fronti

Berlin, 23. marca. Položaj na vzhodni fronti se poenostavlja z nastopom pomlad. Sedaj se ne more več govoriti o vojnih podjetjih velikega obsega, z edino izjemo dveh odsekov pri Kursku in na prostoru med Ilmskim in Ladoškim jezerom.

V kurskem odseku so manjši boji kjer Nemci ostajajo zasedeni ozemlje in uničujejo obupno se branče posamezne odseze skupine sovjetskih čet. Obenem nadaljujejo prodiranje od jugozapada in severozapada proti Kursku, ki je bil ena izmed izločinskih točk velike ofenzive preteklega poletja. Nemški pritisk je znaten in se nadaljuje. Rusko poveljništvo v tem odseku skuša z vsemi sredstvi zadržati grozeče napredovanje Nemcev in očisti svojo obrambo črto. Med drugim prihajajo vesti o gibanju sovjetskih čet z juga na sever, proti Kursku. To gibanje seveda nemško letalstvo stalno moti in ovira dotok ruskih pojačanj.

Med Ilmskim in Ladoškim jezerom se nadaljuje Timosenkova ofenziva, ki je bila prvotno zadržana pred nemškimi obrambnimi postojankami. Kar se tiče ostale fronte, se beležijo samo krajevne spopadi brez vsake strateške važnosti. Nemško poveljništvo lahko objavlja prve rezultate svojega žrelnega odpora na obeh glavnih področjih velike obrambne bitke. Odsek pri Orlu je bil 8 tednov zapored prizorišče silovitih napadov sovražnika, ki so imeli namen, da razbijejo nemške sile na dva dela. Ta namen ni bil dosežen in bitka se lahko smatra za zaključeno, vsaj za ta trenutek z neuspehom Rusov, katerih izgube dosegajo 200.000 mž in nanje odpadajočo količino vojnega blaga.

V Berlinu naglašajo, da druga zmska bitka na ruskih tleh polegoma ugaša in položaj bo do prihodnjega p. leta ostal razločen. Njegova sila je danes naslednja:

1. V južnem odseku od Taganroga do severno od Bjelgoroda so samo na posameznih točkah manjši boji brez kakršne-koli globlje strateške cilja. Bojna črta poteka od obale Azovskega morja, zapadno od Rostova proti severu in sledi reki Mius. Nato doseže Donec in gre nekoliko sto kilometrov od reke, naskak zakrene proti vzhodu od Harkova. Ta nova črta je v celoti rezultat nemške protiofenzive, ki je v začetku izšla z juga ter se z veliko naglico razvila in po velikem delu uničila uspehe, ki so jih sovjetske čete dosegale v prejšnjem napadu. Severni konec črte se končuje na področju Kurska.

2. Na p. d. r. črto, ki se vleče severno od Bjelgoroda proti Orlu, so nemške čete v napadu v smeri proti Kursku. Boji so tu še vedno premaknjeni in fronta se pomika proti vzhodu. Seveda se ne more napovedovati niti kaj se bo ustavila, dasi odjuga močno ovira ofenzivna podjetja.

3. V srednjem odseku med Orlom in Ladoškim jezerom so se razvijale velike bitke, ki so nemško poveljništvo prisilile k popravni fronti. Tu so Nemci oistranili dva nevarna klina. Prvi je bil pri Velikih Lukah, drugi pa pri Vjazmji, vendar pa položaj v splošnem ni mnogo drugačen, nego je bil pred sovjetsko ofenzivo. Vsažnje postojanke utrdb in izhodišča za bodoče napadalne akcije s ostala v nemški posesti. Nova fronta, ki je bila skrajšana, kakor je pokazala potreba, nudi trdno jamstvo tudi v primeru, da bi Rusi vnovič prevzeli pobudo.

4. Na severnem krilu nemške bojne črte, južno od Ilmskega jezera do Ladoškega jezera je sovražnik polizkušal in se polizkušal odpri si pot tudi cel meseci borbe nis prinesli nikakršne bistvene izpremembe. Nemci so tu izpraznili nekoliko kilometrov širok pas ozemlja na južnem bregu Ladoškega jezera. Osvojitev tega ozkega pasu za Ruse ni bogve kaka pridobitev, saj tega ozemlja ne morejo uporabljati za dostavo potrebščin svojim vojskam, ker je ta kraj motvoren in stalno pod ognjem nemškega težkega topništva. Praktično je tedaj Petrograd še vedno obkrožen.

Ako se pomisli, da je bil eden izmed glavnih ciljev sovjetske ofenzive prav osvoboditev tega velenega, je jasno, da sovražnikovi naporu niso dali pravega sadu, dasi so bile njegove izgube znatne.

Nihče ne more zanikati, da so Rusi ob koncu 1. 1942 in prve mesece tekočega leta dosegli nekaj navideznih uspehov, ako pa te uspehe primerjamo s cilji, ki si jih je postavilo rusko vrhovno poveljništvo, so uspehi kaj skromni. (Piccolo.)

Izjalovljeni sovjetski napadi ob Ladoškem jezeru

Berlin, 23. marca, s. Glede mnogih napadov sovražnika južno od Ladoškega jezera, ki so se izjalovili po srčnih borbah, kakor poroča današnje vojno poročilo, se doznava iz pristojnega vojnega vira naslednje:

Južno od Ladoškega jezera in ob desnem boku pred Petrogradom so boljševiki večerj nadaljevali svoje napade, uporabljajoč manjše kontingente pehote, toda podpirane z močnim topništvom in letalstvom. Pred napadalnimi valovi sovrážnika so nastopali številni tanki, ki so skušali utreti pot pešcem. Prišlo je do več napadov z bajoneti. Vsi napadi so bili odbiti s krvavimi izgubami za sovražnika. ki je moral pustiti na bojišču tudi 11 tankov. V odseku južno od Petrograda ni uspelo boljševikom pridobiti niti pedit zemlje, čeprav so vrgli v boj sveže pehote divizije. Izgubili so celo po nemških protinapadih več postojank. Samo v tem odseku, kjer se sovražnik od 19. marca trdovratno prizadeva, da bi prebil nemške črte, so sovjetske čete izgubile doslej v srčnih borbah 65 tankov. Nemško letalstvo je v učinkovitem podpiranju na kopnem bombardiralo v nizkih poletih sovjetske baterije, ki so bile pripeljane v prve črte, in so prsilile k molku številne topove. Nemški letalci so učinkovito bombardirali ponoči sovražno zaledje južnovzhodno od Ladoškega jezera in ponovno zadeli sovražne prometne zveze in postaja Tihvin, kjer so bile trdnice in skladišča skoraj popolnoma porušena.

Siloviti boj pri Stari Rusi

Berlin, 23. marca, s. Glede hudih bojev na področju Stare Ruse pše neki vojni diplomati med drugim naslednje:

Že v prejšnji zimi so Rusi z vsemi sredstvi poskušali prodreti utrjene postojanke v tem odseku. Ponovni napadi z velikimi sovjetskimi množicami so se zlomili pred nemškimi črtami in sovražnik je imel zelo hude izgube. Tudi sedaj je področje Stare Ruse prizorišče najhujših bojev. V nekem dnevnem povelju, ki so ga našli pri sovjetskem ujetniku, ukazuje Stalin, da se mora mesto za vsako ceno osvoboditi vsaj do 16. marca. Prav tiste dni so bili tudi najhujši boji v tem odseku. Sovjetsko poveljništvo je metalo proti nemškim črtam v zaporednih valovih silovite množine vojske in vojnih sredstev. V štirih dneh so Rusi napadli gotovo 55krat.

Po izpovedbah ujetnikov sta nemško topništvo in letalstvo uničila vsaj 5 sovjetskih divizij, vendar se Rusi niso naveličali napadati ter pripravljajo »se napad« pehote s silovitimi bombnojočim ognjem. Tudi sovjetsko letalstvo se v množičnih udeležuje bojev, kljub vsemu pa nemške obrambne črte ostajajo nemožne. Sovjetske izgube so povzročile že znatno oslabeitev sovjetskih napadov. Nemška obramba se je na tem odseku odlično obnesla.

Bitka pri Orlu končana

Berlin, 23. marca, s. Bitka pri Orlu je, kakor je sporočilo danes, je vojno poročilo nemških oboroženih sil, zaključena. Sprito dragocenih energij, ki jih je sovražnik zapravil v tej bitki, ne da bi dosegel kak cilj, ki si ga je zadal, se lahko trdi, da so nemške čete dosegle v ostrih borbah v operativnem odseku Orla znaten obrambni uspeh, ki zavzema dostojno mesto v zmagoviti borbi nemških oboroženih sil na vzhodni fronti proti boljševiškim tolpom. V d. polnito podatkov o izgubah, ki jih je objavilo vojno poročilo, se doznava iz nemškega vrhovnega poveljništva, da je bilo v teh izredno hudih borbah, ki so trajale 8 tednov, uničenih 6 pehotnih brigad in 5 oklopnih brigad sovražnika. Te številke postanejo še bolj zgovorne, če se upoštevata, da je bilo 44 divizij in 6 pehotnih brigad, kakor tudi 12 nadaljnjih brigad in en oklopni p. flk. hudo preizkušenih in prizadetih v svojih efektivih, tako da so morale te enice zapustiti bojišče. Prihajajoč od juga in severa je sovjetsko poveljništvo metalo v borbo vedno nove sile, ki so ob dobri podpori letalstva neprenehoma napadali skoraj dva meseca, medtem ko jim je topništvo s svojim silovitim ognjem

Uničevanje boljševiških tolp v zaledju

Berlin, 23. marca, s. Med divljanjem ostrih obrambnih borb na vzhodni fronti, južno od Ilmskega jezera, so oddelki pehote s podporo formacij krajevnih elementov podvezli obširno očiščevalno akcijo proti boljševiškim tolpom v neposrednem zaledju fronte. Operacije so boljševike popolnoma presenetile. Po zelo dolgih in utrudljivih pohodih preko močvirnatih terenov, ki se nahaja daleč od uporabnih cest, so bile sovražne tolpe izsledene in po nekaj dneh onemogočene za borbo. Med temi operacijami so komunistične tolpe izgubile 700 mrtvih ter tudi velike količine vojnih potrebščin in velika skladišča živil.

Ameriška podmornica potopila svjetsko ladjo

Stockholm, 23. marca, s. Iz sovjetskega poluradnega vira se potrjuje, da je bila v preteklih dneh potopljena ruska ladja »Kola« in sicer v vodah med Vladivostokom in Kamčatko, kakor je že poročala japonska agencija Domei. Ladjo »Kola« je torpedirala neka ameriška podmornica. Od 72 mož posadke jih je 69 utonilo.

Invazija v Evropo - poizkus samomora

Buenos Aires, 23. marca, s. »New York Times« objavlja članek angleškega generala Douglasa Browninga o vprašanju invazije v Evropo. Bil bi poizkus samomora, pize general, tvegati izkrcanje brez obvladovanja morja in zraka in brez koncentracije trgovskih in vojnih ladij. Ne smemo pozabiti, da je bilo potrebnih 500 transportov in 355 bojnih ladij za prevoz ekspedicijskega zbora v severno Afriko. Naši konvoji morajo pluti okrog rta Dobre nade, druge pa moramo uporabljati za oskrbovanje oboroženih sil v severni Afriki. Ladje še niso pripravljene. Živimo od kapitala. Prva dividenda naše naložbe v severni Afriki bo prva bojna ladja, ki ji bo uspelo varno prepluti Sicilski preliv. Pisec omenja nato, da so zavezniške sile 1. 1918 dosegale 207 divizij, ki so živele od francoskih dobav, sedaj pa Francija umira od gladi.

Egipčani v Švici za zmago Osi

Zeneva, 23. marca, s. Švicarska sekcija egiptskega nacionalnega združenja »Miser«, ki se je sestala v Zenevi, je izvolila Josefa el Sadika Hiabo za predsednika. Izvoljen je bil tudi nov odbor, ki je med drugim izrazil svojo poslušnost Kralju Faruku. Izrekel je tudi zaupnico dr. Nasseru, glavnemu predsedniku združenja v Evropi, ki ima svoj sedež v Rimu ter je obenem izrekel svoje prepričanje v končno zmago oboroženih sil Osi.

Bolgarska umetnostna razstava v Budimpešti

Budimpešta, 22. marca, s. V Budimpešti je bila otvorjena zanimiva razstava bolgarskega slikarstva in kiparstva. Otvoril jo je minister madžarske prosvete ob navzočnosti bolgarskega poslanika in bolgarske delegacije, ki se udeležuje dela mešane bolgarsko-madžarske kulturne komisije, predvidene po veljavnem sporazumu med Bolgarijo in Madžarsko. Prihodnjč bodo madžarski slikarji in kiparji razstavili svoja dela v Sofiji.

Bolgarski zakon o vojni disciplini

Sofija, 23. marca, s. Predsednik vlade je predložil parlamentu izredan zakon o vojni disciplini. Zakon določa najmanj 15 let ječe in hule globe za trgovske in industrijske spekulante. V hujših primerih bo odredjena smrtna kazen pristilnega dela ali smrtna kazen. Nakopičevalci živil so lahko obsojeni na 10 let ječe in več. Za tatvine med letalskimi alarmi so določene kazni od 15 let ječe do smrtne kazni.

Novi protiangelski izgredi v Indiji

Bangkok, 22. marca, s. Ustrelitev Zezbatulaha Siada, pirca iz Pagare je dala povod za silne demonstracije v Hajderabadu. Siad je bil ustreljen na dvorišču jetašne Ob. 2. ponoči je oficir s štirimi vojaki odprl celico, v kateri je bil zaprt, kakor so ga odpeljali pred puške. Zezbatulah Siad ni dopustil da bi mu zavezali oči. Dejal je, naj za svobodo domovine prelita kri indijskih patriotov pade na Angleže, in vzkliznil: Zivele svoboda in neodvisna Indija.

Oddelk vojakov je sprožil puške in piš je padel mrtve na tla. Kolona Indijcev je davi demonstrirala pred kaznilnico in zahtevala, da se ji zroči truplo poglavarja Kursov. Ravnatelj jetašnice je izjavil, da so pira že pokopali polja in čete pa so nato razpršile demonstrante in kakih 30 ljudi aretirale. Radio svobodne Indije obvešča, da je skupina Indijcev pod vodstvom dijakov napadla višjega angleškega oficirja. Vojaki so streljali in ubili 9 Indijcev, ranili pa 15 Indijcev. Neki oficir, ki je hotel aretirati nekega dijaka, je bil zaboden z bodalom. Tudi v Kalkuti so bile protiangelske dijaške demonstracije, med katerimi je policija aretirala 150 oseb.

Govor Eksc. Ermanna Amicuccija na proslavi 24. obletnice ustanovitve borbenih fašijev

Ljubljana, 24. marca. Na proslavi ob 24. obletnici ustanovitve borbenih fašijev v opernem poslojpu, o kateri smo poročali že včeraj, je imel državni podtajnik v ministrstvu za korporacije Ekscelencija Ermanno Amicucci naslednji govor:

Tovariši!

Posebna čast mi je spominjati se ustanovitve italijanskih borbenih fašijev in proslaviti začetni dan naše Revolucije v tem odličnem mestu Ljubljani, ki je vstopila v sklop italijanske fašistične države po sili dogodkov, ki so med najbolj omembnimi vrednotami tega leta; po vojni in političnih dogodkih, ki imajo ravno v zborovanju 23. marca 1919 eno zmed osnovnih točk svoje zgodovinske povezanosti.

Pozdrav prebivalstva Ljubljanske pokrajine

Ta absolutna gotovost konstruktivne vrednosti veličastnih stvari, pri katerih smo danes obnem igralci in gledalci, to globoko prepričanje, da bo iz tako ogromnega sunka omike in narodov ostala ona slika Evrope oprta na načela moralnega reda in socialne pravičnosti, ki jih je Duce kot prvi na svetu potrdil na zgodovinskem zborovanju na trgu Sv. groba, mi daje možnost, da ob tej 24. obletnici prošim pozdrav ljubljanskemu ljudstvu, ki danes s svojo vrlino vere in delavno žilavostjo tvori del italijanske državne skupnosti.

Mi smo dokazali, kako draga nam je ta pokrajina, ki sta jo vojna sreča in usodni razpad iz onega pesterja kupa, ki ga je predstavljala bivša jugoslovanska država poverila Rimu, s katerim jo večje od vedno poredko in navdušeno vezati katoliške vere gospodarski razlozi potrebnega stika s tisti svetlo luko in z našim morjem.

Ta duhovne zveze z Rimom in z njegovim morjem so osnova starodavne omike in kulture te slovenske zemlje kulture in omike, ki jih italijanski narod v sili svojega velikega večstoletnega duhovnega poslanstva z radostjo čeni in priznava. V vedri zavesti lastnega silnatega imperalnega izročila je hotela italijanska država na spontani pobudi in po volji Duceja dati tej pokrajini posebno ureditev, ki zaenkrat v njenim državljanom spoštovanju ter izživljanju njihove ljudske gospodarske in kulturne osebnosti one osebnosti, ki je bila toliko let zatavljena in zatirana pod brutalnim režimom. S hvalnim ljubljanskim prebivalstvom v nobenem oziru ni vezala niti zavrnjena, niti vera niti kri niti jezik niti interesi.

Nujne dolžnosti domačega prebivalstva

Italijanski narod, dedič velikih rimskih političnih izročil, zna zagotoviti zaščito narodnostno različnim individualnostim, ki jih obsega njegova lastna državna skupnost. Toda pravico do te zaščite veže z dolžnostjo absolutnega spoštovanja višje in nedotakljive suverenosti države s strani vseh držav, se ne more odpovedati, da nalaga z neomajno odločnostjo vsem to spoštovanje in, kadar je treba, tudi z najtršimi sredstvi, pokoreče se najvišjemu zakonu javne blaginje.

Prebivalstvo Ljubljane ve, da je njegova usoda zvezana z usodo Italije in z zmago Osi. Ono dobro ve, da mmo tega ni izhoda dobro ve, da ako se zavesti od propagande in uporniških pretenj proti vsakemu redu, od prevratnikov, ki delujejo za račun sovražnih plutokratskih, židovskih ali boljševiških sil, bi to zanj pomenilo zopetni padec pod peto srbskega zatiralca, ker ne more pozabiti zatiranja, muk in trpljenja, ali pod grozote sovjetskega jarma, kjer bi niti vera, niti domovina niti družina, niti imetje, niti življenje ne mogli biti varni.

Ljubljanski prebivalstvo ve, da ako vojne potrebe danes državi nalagajo na mehanizirane vojske varnosti, bo po zmagi v državi našel red in rimsko pravico, kakor tudi rešitev vseh svojih duhovnih in gnetnih, kulturnih in gospodarskih vprašanj in da bodo ti problemi obravnavani na enak način ravno na temelju onj načel, ki tvorijo osnovo politične akcije Fašizma, ki je vstal ravno iz božanske pobude Duceja na milanskem zborovanju 23. marca 1919.

Ta načela, ki se niso sama proglasila za nesmrtna, kakor glasovita načela francoske revolucije iz leta 1789, marveč imajo in bodo imela za življenje naroda nedvomno višjo in silnejšo vrednost, so načela, ki bodo dala evropskim narodom varnost njihovega življenja in njihove usode.

Zahvala fašistom in vojakom

Italijanski tovariši, fašisti, vojniki naših slavni Oboroženih sil! Vam je podeljena čast, da širite ta načela med ljubljanskim prebivalstvom, da z dejstvi izpričate v tej novi pokrajini Kraljevine, da prinaša fašistična Italija red in pravičnost, da je stvariteljica dela, učiteljica omike ter trda čuvarka osnovnih in večnih vrednot človeškega obstoja.

V tem skrajnem kotu Domovine ste vi apostoli ideje in pristaši vere, ki kuje novi red. Bodite ponosni!

Vesel sem, da vam lahko izrečem najbolj živo pohvalo za vaše gorčeke neutrudno delo, o katerem sijajno pričeva ves ponosni obseg zavodov in del, ki sem jih imel srečo ravnokar posetiti in otvoriti.

Služili ste in služite z vdanostjo in požrtvovalnostjo Duceju. Vladi in Domovini. Vi zaslužite hvalnost Slovencev in občudovanje Italijanov. S svojim vsakdanjim delom ste znali znati in boste znali tudi za ceno življenja, kakor so to izpričali s krvjo vaši za stvar padli junaki, ki jim gre naš spomin in ponosno žalovanje, držati vero v katevorične imperativne, ki izvirajo iz zgodovinskega zborovanja na trgu Božjega groba.

Kakšen je bil v bistvu značaj onega sekretana predhodnikov, ki se jih danes spominjamo in jih slavimo?

Predvsem je bila zavest velike današnje krize, njene usodnosti, ki, ki so se tam spredile problemov, ki, kakšno od nje neizbežne rešitve ter nujnosti priprave za to.

Zborovanje je bilo prorokovanje onega novega reda, ki ga uresničujemo nepremagljivo sile Osi s smelnimi podjetji, ki obsevajemo zemljo, morje in nebo vsega sveta z besedečo usodo požrtvovanja in slave.

V daljnem marcu 1919. je Italija kot prva na vsem svetu začutila globoko krivico, ki jo predvsem nestalnost one oblike Evrope, ki so jo ustvarile vodilne sile, da si niso neposredno zmagale v vojni, pa jim je uspelo, da so v svojo korist monopolizirale vse ugodnosti zmage.

Krvice mirovnih pogodb po prvi svetovni vojni

Trije osnovni činitelji so kakor znano izvali postopne krize preteklih dveh desetletij med prvo in drugo svetovno vojno: režim suženjskega podaništva, ki ga je Versailles naložil nemškemu ljudstvu, absurdna izumetničenost politične in teritorialne ureditve v srednji in južni Evropi od Gdansk do Soluna ter preziranje pravic, ki si jih je italijanski narod pridobil s krvjo svojih 600.000 mrtvih ter z enim milijonom pobabljenosti in ranjenosti, dasi je izšel iz boja neposredno in popolnoma kot zmagovalec najstarejšega cesarstva na celini.

Ti trije činitelji so potrdili licenarsko topost vodilnih kapitalističnih sil, ki so si na ta način z lastnimi rokami izkopale jamo.

Začetek obračuna

Odrekanje upravičenosti posvečenim pravicam Italije je bila izhodna točka upora in ko je Duce 23. marca 1919. dvignil prapor Fašizma, je italijanski narod razumel, je Evropa začutila in je svet spoznal, da se je začel obračun, tako na narodnem kakor na mednarodnem polju.

Takrat nam je velika zveza masonov, demokratov, plutokratov, židov in boljševikov napovedala vojno, ki se danes odločuje z orožjem in v kateri smo vsi železni odločeni, da jo vzdržimo četrt ure dalje nego sovražnik, ker hočemo zmagati za ceno kakršne koli žrtve.

Kakšne so bile in so še sile, ki jih je Duce na zborovanju na trgu Sv. groba označil kot sovražnice socialnega reda mednarodne pravičnosti in miru narodov?

To so bile starokopitnosti in uničevanja, ki so bile do takrat združene, da so zapirale pot mladim, močnim hrabrim in plemenitim narodom, ki niso stremeli po ničemer drugim, kakor po delu in poštenem življenju v miru in v življenjskem prostoru, do katerega so imeli pravico zaradi svoje plodovite sile svoje delovne sposobnosti svoje sjajne omike, ki se je vekove in tisočletja uveljavljala v svetu z umetnostjo, znanostjo in nesmrtnim deli.

To so bile sile, ki so bile, ki so si s ceno krvi in truda drugih zagotovile gospodstvo nad svetom ter so v Versailles obnovile verige, v katerih so držale mlade proletarske narode, bogate samo na delovnih rokah, na iznajdljivosti in na veri.

To so bile sile uničevanja, ki so hrepenele po tem, da bi potopile v kaos, kakor so to že napravile v Rusiji, vsako idejo o domovini o družini in o veri, ter da bi prinesle v Evropo preko ogromne krvave kope divjaštvo sovjetskega režima.

Berba Fašizma proti silam uničevanja

S popolno odločitvijo in z žrtvami nešteti življenj mladih junakov, katerih imena so z zlatimi črkami zapisana na žrtvenikih naših mučnikov, je Fašizem stopil nasproti uničevalnim silam, da reši Italijo in Evropo pred strahotami boljševizma.

Z neskončno potrpežljivostjo, ne opuščajoč nikakršnega poskusa za rešitev spopada s pogajanjmi ter za mirno doseganje nove, enake in trajne Evrope ter njenih življenjskih prostorov je Mussolini stopil na pot vodilnih in plutokratskih silam reakcije in starokopitnosti.

Pohod na Rim je prvi med vsemi zmagovito otvoril borbo proti uničevalnim silam na notranji fronti ter odkazal pot vsem drugim pokretom odpora, revolucija narodnih socialistov pa je dovolila Nemčiji pod Hitlerjevim vodstvom, da si je strgala s telesa oklepačo srjaco, v katero so jo bile posilile, ponizale in oblekle nesrečne mirovne pogodbe.

Pogodba štirihi. Stresa in Monakovo so utrudljive zaporedne stopnje, po katerih je fašistična Italija skušala do zadnjega trenutka z mirnimi sredstvi rešiti problem nove ureditve Evrope. Na te plemenite, lojalne in pogumne poizkuse za nekrvavo ureditev sveta so slepe in zaslepljene plutokracije odgovorile s činom, ki že sam po sebi točno obeležuje njihov značaj, njihovo miselnost, njih divjo sebičnost ter njihovo brezobzirno zanikanje vsakega človeškega spoznanja. Odgovorile so z gospodarskim obleganjem, z onimi nepozabnimi in nepozabljivimi sankcijami, ki pa so vendar dala svetu prvi sijajen dokaz granitne enotnosti italijanskega naroda, zgornjenega popolnoma pod liktorskimi znaki.

Fašistični Italiji, ki je zahtevala svoje mesto na soncu, katerega je osvojila s krvjo svojih sinov v daljnih deželah Afrike, in svojo osnovno pravico do dela, so sile mednarodnega kapitalizma odgovorile z belo vojno izstradanja.

Sveta pravica do Afrike

Toda, zmotili so se takrat v svojih računih, kajti mi smo v sedmih mesecih s smelnimi čudeži izvalili obširno afriško cesarstvo ter ga osvojili tisočletnega barbarstva. Motijo se danes, ako mislijo, da so nas za vedno odstranili iz Afrike, kajti Duce je 1. februarja rekel legionarjem MVSN: »Neukrotljivi kakor zakon težnosti gmote je zakon politične težnosti narodov. Pedeset milijonov Italijanov je težilo in bo težilo proti Afriki, kajti oni imajo enako ali morda še večjo pravico kakor kateri koli drugi narod do življenja.«

Na potu k Zmagi

Danes so sile starokopitnosti in uničevanja povezane s plutokracijo in boljševizmom, že tr leta jasno in otvorjeno v vojni z nami.

Bojevali smo se z njimi s pohodom na Rim. Odbili smo njihov napad z železnim odporom našega čudovitega naroda proti nečloveškim sankcijam. Zdaj smo na potu k zmagi in jih

bomo pobili dokončno na bojnem polju ne samo zaradi naše rešitve, marveč zaradi rešitve vsega sveta.

Zastavo »protiboljševizma« ki so jo dvignili na trgu Sv. groba 23. marca 1919 so povzeli na bojnem polju junaški planinci »Julie« »Tridentine« »Cune« vrlje Črne srjace legionarke skupine »Tagliamento« vse junaške divizije italijanske armade v Rusiji, ki so kot prve v veliki sovjetski zimski ofenzivi vzdržale sunek boljševiškega plazju ter napisale vzvišene strani nadčloveškega poguma v slavni vojaški zgodovini fašistične Italije. Konec je še v daljni prihodnosti: treba je z ognjem in mečem, streti boljševizem, če hočemo ohraniti večno vrednote Domovine, družbe in družine.

Ta kategorični imperativ nam je bil zastavljen na zborovanju na trgu Božjega groba. Danes je bolj živ in sodobnejši nego kdaj koli: isti sovražniki občutijo v svoji notranjosti njegovo tragično usodnost. Naj si nihče ne dela utvar niti za trenutek o praviem obrazu boljševizma!

Dovolj je, ako opozorimo, da ne zapademo v zmoto, na strateška in taktična Leninova navodila sovjetom, navodila, ki naj jih ima zlasti pred očmi ljubljansko prebivalstvo, pri katerem se zalezovanje morda nadeja lažjega uspeha: »Ako hočemo pospešiti razpad meščanskih narodov,« je izjavil Lenin, »se moramo posluževati zvižaje se pretrjavati, sklepati sporazume in zveze z njimi, podpirati v raznih državah upore tudi v nacionalnem smislu, toda vedno z napredno določenim ciljem, da dosežemo uničenje vseh režimov in vseh obstoječih narodnosti, ter tako dospemo do enega samega režima, ene same vlade in ene same narodnosti, da dospemo povsod do sovjetov.«

Grozote boljševiškega terorja

To uničenje je boljševizem dosegel v Rusiji s pokoli, v spominu na katere se grozijo. Evo nekaj števil o zločinih Ceka: od leta 1917 do leta 1923. je Ceka umrla: 1240 duhovnikov, med njimi 25 škofov (in iz teh števil jasno izhaja, kolikšno sovražstvo do vere preveva komunistem), 13.260 intelektualcev (med njimi 6875 profesorjev ali učiteljev in 8800 zdravnikov), 54.850 častnikov, 260.000 vojakov, 10.500 policijskih agentov, 48.000 orožnikov, 19.850 uradnikov, 192.000 delavcev, 815.000 kmetov. To so številke, ki bi jih nihče ne smel pozabiti.

Kot primer in svarilo za to našo starodavno, veliko in slavno Evropo, ki jo hočejo Angličje celo zaupati sovjetski nadvladi, samo da bi zmagali z rusko krvjo, naj služijo pričevanja tistih, ki so v največjem času spoznali strahote boljševiškega jarma. Ukrajina, Finska, baltičske države in Komunija so, žal, videle v tej vojni pregažene svoje dežele po sovjetskih tolpah. Samo v Litvi je bilo od 14. do 27. junija 1941, kakor nam izkazuje tragični obračun neizpodbitnih dokumentov Nansenove komisije, usmrtenih 1100 duhovnikov, 15.000 pa jih je umrlo zaradi mučenja, 50.000 jih je bilo poklanih, 80.000 opeklanih; 7000 katoliških duhovnikov v baltičskih državah je bilo odpeljanih na sovjetske kazenske otoke v Belem morju.

Ko so Nemci pregnali Sovjete iz Ukrajine in baltičskih držav, so Ukrajinci, Letonci, Estonci in Litovci skozi mesece in mesece objavljali v svojih listih dolge strani objav staršev, ki so gorče iskali svoje sinove, ali sinov, ki so prošli za poročila o svojih starših, ali zakoncev, ki so izgubili zakonskega druga.

Vsa ta obvestila so ostala mrtva črka; na stotisoče družin je bilo že uničenih, razbitih ali razpršenih po kratkotrajni sovjetski nadvladi.

Vsi se spominjamo, kakšne so bile grozote španske državljanske vojne zaradi delovanja komunističnih celic in moshkovskih agentov. Cerkve in samostani so bili opustošeni in požgani, nune in duhovniki razmesarjeni, na tisoče in tisoče oseb mučenih in umorjenih v kletah ječ od krvnikov reče strahovalce.

Ker se globoko zavedamo usode, ki bi doletela vs Evropo, ako bi se Stalinove in Churchillove sanje uresničile, se danes z vsemi svojimi silami, do meje skrajnih žrtv, borimo v zavesti, da bomo odločili boj za življenje ali smrt našega in bodočih pokolenj.

Čudovita Ducejeva politična intuicija

V tej gigantski borbi, mednarodna plutokracija štiti boljševizem, kar je temeljna resnica. Ta trditve se zdi, da je od danes in zares nas preseneča, ko pomislimo, da jo je Duce zapisal v kolonah lista »Popolo d'Italia« dne 4. aprila 1919., komaj tri mesece po ustanovitvi italijanskih borbenih fašijev.

Ze tedaj je Duce s svojo čudovito politično intuicijo po najneznatnejših znamenjih, ki so ušla slehernemu smrtnemu očesu, povsem jasno spoznal stvarnost položaja, ki danes v celoti obvladuje politično in vojno prihodnost vsega sveta. Kakor tedaj, tako so te daljnovidne Ducejeve besede tudi danes zanesljivo vodilo, geslo naše vere.

Toda mednarodna anglo-židovsko-ameriška plutokracija se moti in si sama kopije grob, ako misli, da se bo rešila s Stalinovimi vojskami. Tudi zanjo velja, kakor so obveljala kot neizbrisni dokumenti, Leninova navodila: Stalinovi sporazumi in zavezništva z buržujskimi narodi imajo vselej isti namen, da namreč dosežejo uničenje vseh obstoječih režimov in sovjetizacijo sveta.

Otročje je, ako Wallace razlikuje med doktrinami Trockega in doktrinami Stalina. Staljin je Leninov dedič in sicer dedič, ki mu hoče biti ne le enak, temveč hoče svojega učitelja tudi prekositi. Angličje in Američani že vidijo pred svojimi očmi, prestrašeni od groze, reče: trasillo boljševizma, ki ga noben sestanek ne Rooseveltom in Edenom in noben sestanek v Ca. sablanci ne more odstraniti.

Tudi sovražnika lahko reši samo zmaga Osi

Samo zmaga Osi bo lahko tudi sovražnikom zagotovila pocinani red in mednarodno pravičnost. Ohranitev civilizacije, ki sta jo Rim in Evropa dala v stoletjih sve-

Sprejem civilnih komisarjev pokrajine pri Visokem komisarju

Ljubljana, 24. marca.

Včeraj ob 10. dopoldne je Visoki komisar sprejel v vladni palači civilne komisarje p. krajine. Razen njih so raportu prisostvovali podprefekt dr. David, vodja pisarne podprefekt dr. Bisia, šef računovodstva rag. Bullo, inspektor tehnične službe inž. Farina, pokrajinski zdravnik dr. Balestrieri, pokr. živnozdravnik dr. Martini, predsednik pokrajinskega pomožnega zavoda ter načelnik urada za nadzrstvo cen Gatti, ravnatelj Preveda podpolkovnik Pilla in drugi funkcionarji Visokega komisarijata.

Po natančnem poročilu o političnem, gospodarskem in družbenem položaju pokrajine, o katerem so obširno po svojem poročju poročali civilni komisarji, so bila posebej proučena raz-va vprašanja o poslovanju civilnih uradov, prehrani, nadzorstvu nad cenami, delavnosti občinskih podjetij, skladov in zdravstvenem položaju.

u in brez katere ne morejo preživeti v življenju narodov velike boje in človešče vrednote vere, domovne in družine, je zapuana samo nam, o tovariši!

In zares ni paradoksa, ako trdimo, da boča tudi ameriški in angleški narod dosegla samo po naši zmagi svoj pravični mir in se bosta morala samo zmagi Osi zahvaliti za možnost mirnega obstoja v urejenem in pomirjenem vetu ter v mejah, ki jih postavljajo svete pravice vseh narodov.

Bilo je že bistroumno opaženo, da se nam ta vojna, ki nam morda še danes v celoti odpriva svoje dramatično bistvo, kaže kot veliko trenje med Američani, Angličji in Rusi za razdelitev kože teta r. evropa italijansko-nemško-japonskega m. evropa.

Toda ne glede na to, da je tako zvali totalitarni medveč se zelo živ in trdno odločen, da zelo drago proda »svoje kožo, ki je sicer kot bogastvo kaj »kromna, saj je last treh proletarskih držav, in ne glede na to, da hoče krepko zgrajiti z v. tri utvarjajoče si plutošoljševske botre, je jasno, da so sile Osi dolejš nalcit - na oviro ne pri anglosaških, temveč pri ruskih oboroženih silah. Ako torej le iz čiste, dasi nesmiselne domneve, dopustimo za trenutek, da ne bi bilo mogoče ustanoviti v Evropi novi red Osi, bi nujno prevladal Stalinov program in to s vsod-dicami, ki si jih je kaj lahko predstavljati.

Povsem jasno nam je odslej tudi deistvo, ki ga priznavajo sami sovražniki: da anglosaški sile ne morejo zmagati v kolikor ne zmaga Rusija. Taka zmaga pa na gospod Eden reče kar koli (toda tega gotovo ne misli) bi bila za anglosaške sile neprimerno bolj katastrofalna od kakršnega koli poraza.

Vendar je ta domneva popolnoma odveč in fantastična. Rusija ne bo zmaga. Ze jasna zmaga pri Harkovu pomeni; zaustavitev prodora proti evropski ravnini ki so o njem sanjale s tolikšno ponosno gotovostjo sovjetske tolpe. Nekega dne bo neizbežna in mogoče na protiofenziva Osi dokončno zaustavila Stalinove voške na prostoru stolene usode Rusije, ki je moralno in materialno izven Evrope.

Nastopila je pomlad, general Z. ma se izkazal za onega mogočnega zaveznika kakor si ga Rusi, Angličji in Američani ustvarjali. Besedna bahavost preteklih mesecev je že ugasnila na ustnicah naših sovražnikov. Tudi ta zima je minila, ne da bi prinesla Stalinu, Churchill in Rooseveltu toliko zaželen in pričakovane odločitve. Pač pa je okrepila nas in naše zavezke v ježnem odporu. Na pragu te nove vojne pomladi lahko s ponosom gledamo na pretekle mesece, ki so pomenili za nas najostrejšo razdobje bitke v katerem smo se na učili ljubiti odpovedi, žrtve in naučije preizkušnje.

Granitna strnjnost fašistične Italije

Junaška dejanja naših bojevnikov, goreča in lelovna discipliniranost našega naroda, resno in močasto zadržanje naših mest, ki jih je tako preizkusil barbarski teror sovražnih bomb, ter vedro zaupanje in strnjnost vsega naroda nasproti vsem trdim udarcem, obilnim grožnjam in reklamnim pozivom sovražnika na predajo, so nudili svetu nov čudovit in vzvišen dokaz granitne strnjnosti fašistične Italije. Domovini, ki ima tak narod, se ni treba ničesar bati.

Tovariši, ako bi nam čas in okoliščine dopuščali, bi se izplačalo pregledati, kakor v očarjavi panorami, vse kar je Fašizem storil od 23. marca 1919 do danes; dotaknili bi se krvavih in zmagovitih let, predvečera, ponosne dvajsetletnice Režima, čudovite, politične, pravne, gospodarske in moralne zgradbe, ki ji je Duce iz dneva v dan dajal svojega duha po svoji vztrajni volji. To delo je ogromno in je po vsem spemnilo našo državo ter bo še stoletja izpričevalo moč in slavo Fašizma.

Ono zajema ljudsko državo, ustvarjeno v okviru stroge hierarhične ustave, ki ureja, a ne mrtvati, temveč nasprotno bodri k delu, vzpodbuja vse žive sile narola in se razširja na korporacijsko ureditev, ki povečuje proizvodnjo in se bliža narodu s socialno politiko, ki je najnaprednejša na svetu in nasproti kateri je znameniti Beveridgejev načrt, o katerem so v zadnjem času toliko trobili onkraj Rokavskega preliva, samo bleda in grda kopija, ki je komaj načrt in ki ne bo niklar postal zakon, skrbstvo in ustanova v državi, kjer so po priznanju samih voditeljev delavske razmere najbolj želostne in bedne na svetu.

Delo Fašizma

Naše delo pa gre od moralnega in socialnega reda, ki je dosegel svoj višek v sporazumu med državo in cerkvijo, do temeljne borbe za avtarkijo, ki je najprej jamstvo naše gospodarske, potem pa še politične neodvisnosti, borbe za avtarkijo, brez katere bi Italija v vojnem času nikdar ne bila mogla dati vsakdanjega kruha svojim sinovom ter opreme, orožja in streliva svojim vojakom.

To naše delo zajema ogromna melioracijska dela, ki so spremenila Pontinsko močvirje, sicilsko veleposstvo in zemljo v pokrajini Puglie, pa nekata javna dela, ki so vznikla v vseh kotičkih polotoka in na otokih, da bi svetu izpričevala nov, čudoviti obraz fašistične Italije.

To naše delo se razširja od okrepitev naše vojske, naše mornarice in našega letalstva, ki so od Indijskega do Atlantskega oceana, od vročega afriškega peska do zameznjenih step Rusije, od Španije in Grčije zaplasi vedno strani junaštva in

Eksc. Graziali je dal navodila glede raznih vprašanj in nadaljnega dela, ki se ima izvršiti.

Raport se je začel in končal s pozdravom Duceju.

Visoki komisar sprejel voditelje Pokrajinske zveze profesoristov in umetnikov

Visoki Komisar je sprejel v vladni palači predsednika Pokrajinske zveze profesoristov in umetnikov inž. Pirkmajerja, strokovnjaka Zveze Nicotero in tajnika Prunka, ki so mu predložili pravila Novinarskega sindikata in mu poročali o raznih vprašanjih organizacije. V teh zadevah je Eksc. Graziali dal primerna navodila ter odobril doslej v korist kategorije izvršeno delo.

slave, do razširjenja fašistične ideje v svetu, ki je vtisnila svoj pečat življenju in ureditvam bližnjih in daljnih držav ter sili danes celo naše sovražnike, da prevzamejo sisteme, skrbstvo in metode fašizma, kar najbolj zgovorno dokazuje svetovni pomen Mussolinijeve Revolucije. Vsega tega pa se še predobro spominjamo, saj je globoko vkoreninjeno v naši zavesti in nam je dan na dan in vsako uro pred očmi. Tudi zato in da bi branili tako dragoceno in nenadodajljivo materialno in moralno premoženje naše Revolucije in naše Domovine, se danes borimo.

In prav zaradi tega je italijanski narod, ko se je vsa teža sovražnih sil pogrnala proti Italiji, o kateri so si nevednost nerazumevanje in predsodki Londona utvarjali, da jo bodo z lahkoto uklonili, dal on: čudoviti dokaz svoje vere, svoje moči in svoje odporne sile, ki je tako razočaral sovražnike, ki so morali trpko ugotoviti, da niti krvave žrtve na bojiščih na kopnem, v zraku in na morju, niti barbarski napadi sovražnih bomb na naša opekraša mesta, kjer so bili uničeni: spomeniki in zakladi umetnosti, delo italijanskega genija in duhovno bogastvo vsega civiliziranega sveta, niti poblajanje našega prebivalstva, naših žena in naših otrok, ki je bilo premišljeno ukazano iz zolji terorističnih nagibov ni moglo niti za hip spraviti iz ravnotežja srca in vere italijanskega naroda.

Svete žrtve vseh slojev

Tovariši!

Vi veste, da je vojna od vseh zahtevala najtrše žrtve: od Kraljevskega doma do Ducejeve hiše od palače do koč, povsod je smrt našla vrata. Od vzvišene dinastije slavnega Savojskega doma, ki mu je v ujetništvu umrla velika oseba abesinskega podkralja Amadea Savojskega, vojvode D'Aosta čigar povelja o našem nujnem povratku na afriška tla, namočena z našo krvjo in poplenjena z našim delom ne bomo nikdar pozabili, pa do Duceja, ki je dal domovini svojega ljubljanskega sina Bruna, zgledega vojaka in nadvse drznega letalca, ki je padel v izvrševanju svoje težke naloge; od plemstva, ki je žrtvovalo celo četo borcev v bleščetih imeni najstarejših in najslavnejših italijanskih rodov, do najponižnejšega naroda, ki je ponovno oplenitilo svoja ponosna izročila, ko je brez varčevanja dal domovini kri svojih številnih sinov: vsa Italija je pripevala in prispeva v čudovitem zaletu in neizčrpni veri h krčeviti obrambi naše pravice do življenja.

Vojna za obrambo civilizacije

Ni potrebno, da bi razpisali glasovanje ali da bi vzbudili polemike, da bi deli ime tej vojni. Tudi bi bilo odveč, da bi se vpraševali, kakor se včasih sprašujejo naši sovražniki: »Zakaj se borimo?« Ime tej vojni in odgovor na to vprašanje smo že davno dali v svojem italijanskem in fašističnem srcu. Ta vojna je vojna za obrambo naše civilizacije.

Dne 24. oktobra 1919 je Gabriele d'Annunzio opozoril prebivalstvo Fiume na zgodbo iz svojega vojnega življenja, ki jo lahko dobesedno prenesemo na današnje dogajanje. »Zakaj se borimo?« je neki večer vprašal Gabriele d'Annunzio na zboru novincev letnika 1899. ob robu Piave: »Morda zato, da bi osvojili kak alpski greben, kos zaliva, kos zemlje v morju ali biserno skalovje latinske obale? Da, gotovo tudi za to se borimo. Toda velika stvar ni stvar zemlje, je stvar duha, je stvar nesmrtnosti.«

Kakor tedaj, tako se tudi dan

Visoki komisar v vojaški bolnici

Ljubljana, 24. marca
Včeraj popoldne se je Eksc. Visoki komisar po zaključeni spominski manifestaciji ob obletnici ustanovitve borbenih središč podal v vojaško bolnico kjer je obiskal sprejemni direktorja in zdravnikov ranjenec s katerimi se je prisrčno razgovarjal in jim tovariško želel skorajšnje okrevanje ter jim razdelil darove. Ranjenici

in bolniki so sprejeli Visokega komisarja z živo hvaležnostjo in gorečimi manifestacijami za Duceja izražajočim prepričanje v zmago.

Darovi so bili razdeljeni tudi vsem ostalim bolnikom v tej bolnici.

Visoki komisar je po obisku izrazil svoje zadovoljstvo voditelju in njegovim sodelavcem.

Otvoritev novih podpornih središč

Ljubljana, 24. marca
Ob obletnici ustanovitve borbenih središč so bila včeraj popoldne odprta nova podporna središča v Mostah, na Viču in v Šiški.

V Mostah se je otvoritve udeležil Visoki komisar, katerega je spremljal zvezni tajnik. V sedežu polporna središča so ga sprejeli temu središču jodeljeni hierarhi.

Zvezni tajnik je nato otvoril še oba ostala podporna središča.

E. Josin:

Stara Ljubljana

XXII.

Od magistrata do stolnice

Nasproti Robbovega spomenika je imel svojo trgovino I. Vičič, ki je prodajal manufakturno blago. Pri trgovini pa je imel smolo, pršel je v konkurz ter zgubil vse svoje premoženje. Njegov sin je postal pisarniški uradnik pri mestni občini. V hiši vinskoga trgovca A. Gregoriča, ki je sedaj last ge. Strojanskove, je bila mala, a čedna trgovina, kjer se je prodajalo samo platno in šifon. Trgovino je imel Viktor Moro. Rodbina se je preselila iz Koroske. Moro je imel veliko otrok, 6 dečkov in 2 deklice. Gospa rojena Tonia je bila velika in čedna ženska in je poklonila svojemu soprogu tudi dvojčke. Rodbina je bila sicer nemškega mišljenja, a se ni vmešavala v politiko. Spominim se prav dobro pogreba umrlega profesorja I. Tuška. Stal sem poleg trgovine ter gledal pogreb, zraven mene pa je stal Moro ter dejal: Škoda za tega odličnega moža, da je moral tako zgodaj v grob. Morojevi so imeli Pred Skofijo svojo trinadstropno hišo. V hiši je stanoval doigo let I. Pakič, trgovec s suho robo, ki je bil svojčas tudi občinski svetnik. Njegovo trgovino je pozneje prevzel Viktor Rohrmann. V pritličju v zadnjih prostorih te hiše proti gradu je bila mala preprosta kavarna in kuhinja »Pri Katrici«. Preprosti ljudje so hodili sem na kavo, a dobile so se tudi police. Gospodinja te kuhinje je bila sorodnica trgovke A. Sinkovic, pozneje omožene Soss.

Peričniki — nosilci vencev

Pred Skofijo, prav nasproti stolne cerkve, je imel F. Stefe trafiko in specerijsko trgovino; prodajal je pa tudi žganje na drobno. V to trgovino je prišlo po masi veliko ljudi, kjer so izpraznili kak »stampril« brinovca ali rozolije. Imel je sina, ki je bil kolporter in sodnik pri »Slovenec«, a je že pred več leti umrl. Stari Stefe je bil tih, postrežljiv in tudi zelo naroden mož. Oče Janez Bleiweis ga je protežiral ter ga večkrat določil, da je imel v stari čitalnici kak govor. Toda mož je bil rahlega zdravlja in je zaradi prehlada umrl. Njegov pogreb je bil za tiste čase (menda leta 1875.) prav velik in lep. Prijatelji in znanci so mu poklonili zelo veliko vencev in pogrebno društvo je bilo v veliki zadregi, ker ni imelo na razpolago dovolj uslužbencev. Najeli so — ker je bil pogreb ravno na ponedeljek dopoldne — vse peričnike, ki so bili ta dan v Ljubljani, da so nosili vence.

Desna stran Mestnega trga

Na desni strani na Mestnem trgu proti Skofiji so bile naslednje obratavnosti:

Trgovina Mikuz je prodajala dežnike in solnčnike. V spodnjih prostorih je bila prodajalna, v zgornjih v prvem nadstropju pa delavnica. Trgovino je prevzela romolirna trdnica Koblica, pozneje Bartl.

Franza Kollmanna trgovino s steklom in porcelanom sem omenil že v spominskih meseca avgusta, prav tako tudi mecena Roberta Kollmanna. Trgovina s papirjem, pi-

sarniškim potrebščinami ter raznimi knjigami I. Gontini je bila tudi že omenjena meseca avgusta. Na dvorišču je imel Gontini tudi knjigovoznico.

Vošnak in njegov naslednik I. Hamann sta prodajala bele platnene izdelke ter šivalne stroje v bivši Holzerjevi, sedaj Kendovi hiši.

V sosedni hiši je bila specerijska trgovina I. Santla. Po smrti starega Santla se je trgovina ukinila; njegov sin, izučen trgovec, je postal trgovski potnik za specerijsko blago. Mož je bil velike postave, po cesti je hitro hodil in bil vedno dobre volje. Udeleževal se je tudi pri prostovoljnem gasilskem društvu. Ivan Hrbar, bivši župan ljubljanski, ga je večkrat šaljivo nazival »ljubljanska srjaca«.

Srečna prodajalnica srečk

Lokal, kjer je bila specerijska trgovina, so popolnoma prenovili ter je potem imel v njem dolgo časa — prav do razsula Avstrije — Aleksa Gruber svojo trafiko, kjer so prodajali razne nemške časopise in srečke. V tem lokalju je kar nekaj starejši vojaški narednik pred 60 leti srečko ter zadeli dobiček 200.000 gld. Dogodek je napravil v Ljubljani pravo senzacijo. Srečni mož je dal slovo vojaški karijeri, prevzel denar ter se izselil s svojo ženo v svojo domovino na Madžarsko. Aleksander Gruber je imel veliko otrok, toda samo dekleta. Eno hčer je poročil zelezniški uradnik plem. Ohm-Januschovsky, ki se je ukvarjal z glasbo, poučeval glasbo v zasebnih hišah in bil nekaj časa učitelj pri Glasbeni Matici. Pozneje je postal tudi sotrudnik pri »Laibacher Zeitung«. Drugo hčerko je vzel v zakon trgovec Rant na Marijinem trgu, ki se je po razsulu Avstrije preselil v Nemčijo. Tretja hčerka se je poročila z I. Rögerjem, uradnikom Kranjske hranilnice, ter živi s svojim možem še v Ljubljani.

Dr. Fran Tominešek

V Ljubljani je umrl odvetnik dr. Fran Tominešek, mož, ki si je stekel v našem kulturnem in javnem življenju odlične sloves kot vzgojitelj, pravnik in organizator slovenskega planinarstva. Narodil se je dne 26. novembra 1863. na Griču pri Gornjem gradu ob severnem vzhodu Meanine planine. V tej okolici je preživel svine črna črta leta, ter se navzel ljubezni do narave in domače zemlje. Po svojih roditeljih je podedoval vse, kar sta mu mogla dati na pot: značajnost in poštenje.

Ljudsko šolo je obiskoval v Gornjem gradu, kjer je kmalu pokazal svojo bistri- no ter prekosil svoje sovratnike. Učitelj je zaradi tega pripočel očetu, naj da malega Franceta v »latinske« šole. Oče je poslušal učiteljev nasvet, ter poslal I. 1880. sina na gimnazijo v Celje. V gimnaziji je Tominešek odlično napredoval ter je s posebno vneto negoval telovadbo in petje. Ljubezen do petja je prinesel s doma, ljubezen do telovadbe pa so mu bili vcepili v gornjegradijski šoli. Po maturi v Celju leta 1888, se je Tominešek posvetil pravnim študijem ter je odšel na univerzo v Gradec. L. 1893. je promoviral za doktorja ter nastopil nato službo odvetniškega kandidata v celjski pisarni dr. Filčiča.

Poleti I. 1897. se je mladi dr. Tominešek preselil v Ljubljano, kjer je dve leti pozneje otvoril svojo odvetniško pisarno. V Ljubljani se je dr. Tominešek pridružil široko po- lje. Udeleževal se je v »Glasbeni matici«, še bolj pa v »Slovenskem planinskem društvu«. Tomineškovo profesor zgodovine in zemljepisa na celjski gimnaziji Mihael Knitzi je znal z živo besedo in lastnim zgledom pridobiti dijake za lepoto planin- skega sporta. Med temi dijaki je bil tudi mladi Tominešek, ki je že kot gimnazijec prepelel glavne vrhove Savinjskih alp,

Delo Pokrajinske delavske zveze

Ljubljana 24. marca.

Te dni je bil na sedežu Zveze na Miklošičevi cesti št. 22 važen sestanek vseh zaupnikov pre- mogovnih podjetij v Pokrajini. Na sestanku je tovariš Jurij Stanko, organizator in poročevalec Zveze za industrijski odsek potem ko je pred- stavil ekspertu Zveze fašistu Cinziju Dal Pra vse navzoče, podal poročilo v katerem je na- glasil potrebo, da se čimprej sklene pokrajins- ka kolektivna delovna pogodba za vse delavce že omenjenih premogovnikov, namesto sedaj veljavnih delovnih pogo- b v posameznih pod- jetjih.

Organizator Stanko in predsednik industrijskega odseka Alojzij Erjavec sta nato opisala posebni gospodarski in delovni položaj važne rudarske stroke, nato pa je tovariš Dal Pra obsežno očrtal vidike in posebno važen značaj, ki ga ima za mezde zakon o blokiranju cen. Govorili so o tem tudi posamezni zaupniki ter se popolnoma in absolutno disciplinirano pri- družili sklepom važnega sestanka.

Imenovanje komisarija za občino Gradac

Visoki komisar za Ljubljansko pokrajino je na temelju čl. 3 Kr. dekreta z dne 3. ma- ja 1941-XXI, št. 291, upoštevajoč potrebo po razpustitvi redne občinske uprave v ob- čini Gradac in po imenovanju izrednega komi- sarja, oredil:

Čl. 1. Redna občinska uprava v občini Gradac je razpuščena.

Čl. 2. G. Ivan pok. Josipa in pok. Ane Malenšek je imenovan za izrednega komi- sarja občine Gradac.

Čl. 3. Civilni komisar v Črnomlju je po- oblaščen, da izvrši predloženo odredbo.

Ljubljana, 21. marca 1943-XXI.

Visoki komisar Emilio Grazioli

Razdeljevanje kondenziranega mleka

Pokrajinski prehranjevalni zavod spo- roča, da bodo od 25. marca t. l. napre- di nadaljnjeje prejemali upravičenci v starosti od 60—65 let namesto svežega mleka kondenzirano in sicer mesečno 1 kilogram na osebo. Kondenzirano mleko morajo upravičenci dvigniti vsak mesec od 25. do konca meseca v pristojnih mle- karnah, kjer so na vpogled seznanjeni vseh prizadetih.

Eksc. Ermanno Amicucci v spremstvu Eksc. Visokega komisarja, Poveljnika XI. Armadnega zbora generala Eksc. Gambare in Zveznega Tajnika pred obeliskom padlih italijanskih vojakov na vojaškem pokopališču

Marethova črta

Od otoka Džerba, katerega imenuje Homer »otok zlatega peska«, se vlečejo v velikem loku do gorovja Matmata, ki je poraslo z zelenim grmičevjem, sledovi »Limes Tripolitanus« — tripolitanke meje, katero so Rimljani osnovali v 2. stoletju po Kr. in ki jim je rabila skoraj 200 let za obrambo pred vpadi Berberov iz puščave. Poldrug tisoč let pozneje so sledili francoski vojski in inženirji v bstvu tej črti, ko so zgradili stražnično obrambno linijo med Tunizijo in Tripolitanijo, linijo k je bila za- mišljena kot nekakšna afriška Maginotova črta proti morebitnim napadnim akcijam iz Libije.

Črta je dobila svoje ime po naselbinah Mareth, ki leži 35 km jugovzhodno od južnotuniskega pristanišča Gabesa. Posamične postojanke tega sistema so zgradili že leta 1938. in sicer pri krajih Bengardane in Medenine. Vendar teče prava Marethova črta nekoliko bolj zapadno, in sicer približno 130 km oddaljeno od tuni- sko-tripolitanke meje. Za točno zaščito črto, ka- tere utrdbene naprave v posameznostih niso znane, skrbni na levem boku morje, medtem ko nudi na desnem boku naravno zaščito gorovje Ksour in njegovi severni vzraski v matmat- skih gorah.

Posrednost tega gorovja so številne votline, ki so jih, še preden so se pojavili Rimljani, v teh krajih, izdolbili Berberi v skalovje. V teku stoletij gverilske vojne, ki se ni v teh krajih nikoli unesla, so bile votline ponekod spre- menjene v primitivne podzemne utrdbne, toda po- ložaj gorovja Matmata jim sam po sebi daje značaj močnejše vojaške trdnjave kajti od tod je mogoče nadzorovati vse karavane, ki so na poti proti jugu ali pa prihajajo iz krajev ob Gabesu.

V dosedanjem poteku vojne je ostala Mare- thova črta izven vojnih dogodkov. Niti v kratki dobi italijansko-francoske vojne v juniju 1940 ni prišlo v tuni- sko-libijskem mejnem ozemlju do nobenega vojaškega delovanja, ki bi dalo prilo- ka, da bi bila Marethova linija pre- izkušena. Domače prebivalstvo si predstavlja, da je Marethova črta najmočnejši utrdbeni si- stem v severni Afriki, vendar ima pri tem fan- tazijsko veliko vlogo. Poznavalci razmer sodo- ja, da Marethova črta ne vzdrži primere z Magi- notovo linijo.

Marethova črta pa ima v toliko strateški po- men, ker zaključuje brezupno steno ozemlje Querghemma ki je o njem splošno znano, da ne razpolaga z nikakršno vodo, zaradi česar nastajajo pri napadu na Marethovo črto velike težave za vojsko na pohodu. V Querghemmi so podobno kakor v zapadni Tripolitaniji šte- vilni vrelci in vodnjaki, tako imenovani »sere- brite« ki pa vsebujejo izključno slano vodo ter tvorijo lagune in jezera z znatno solno plastjo. Za vojaške oddelke, ki operirajo na tem pod- ročju, je treba torej dovažati pitno vodo iz Tripolitanijske, ki leži na vzhodni strani.

V podobnem položaju, kakor je danes an- gleška vojska, so bile nemško-italijanske čete v decembru 1942 pri obrambi Sirte. Zdaj je njih položaj mnogo ugodnejši ker imajo v

gorovju Matmata na uporabo več vrelcev slad- ke vode in vodnjake, ki so jih tam izkopali Berberi ter so danes moderno izgaeni. Poleg tega velja upoštevati težave, ki nastajajo za napadalca na nasprotni strani s tem, da je glavno dovozno pristanišče Tripolis oddaljeno od Marethove črte več kakor 240 km. Poleg tega je to pristanišče tudi izpostavljeno napad- om iz zraka, pri katerih ima letalstvo Os- razmeroma lahko vlogo.

Marethova črta se začne pri morju kakšnih 35 km jugovzhodno od Gabeskega zaliva. Po- tem napravi koleno, se nadaljuje v jugozapadni smeri do kraja Tatahune, tako da ostane Ma- reth na severozapadni strani črte kraj Arram na nasprotni strani, kraj Medenina pa leži bolj proti vzhodu.

Izpred vojnega sodišča

Vojaško vojno sodišče Vrhovnega povelj- ništva Oboroženih sil Slovenije-Deimazija, odsek Ljubljana, je izrekel naslednjo sodbo v zadevi proti

Mikliču Ignacijju, sinu Ignacija in Po- nikvar Magdalene, rojenemu v Vidmu 11. maja 1. 1909., bivajočemu v Vidmu, naha- jajočemu se v begstvu.

Obtožen je bil:

a) prevratne združbe (čl. 1. Ducejeve naredb z dne 3. V. 1942), ker je na Cesti pri Vidmu in na področju Korinja v neugo- tovljenem času do 10. novembra 1. 1942. sodeloval pri združbi, naperjeni za n- sinati prevrat političnega, gospodarskega in dru- ženega reda v državi;

b) pripadništva oboroženemu krdelu (čl. 16. Ducejeve naredb z dne 3. X. 1941), ker je v istih okoliščinah sodeloval pri obo- roženem krdelu, ustanovljenem z namenom izvrševanja zločinov proti varnosti države;

c) nedovoljene nošnje orožja in municije (čl. 2. Ducejeve naredb z dne 24. X. 1941), ker je v zgoraj omenjenih okoliščinah nosil orožje in strelivo brez dovoljenja merodaj- ne oblasti.

Iz teh razlogov je sodišče Mikliča Ig- nacija spoznalo za krivega pripisanih mu zločinov in ga obsodilo v desmrtno ječo z vsemi zakonitimi posledicami, vidkuju- trajni preključ opravljanja javnih služb ter zakoniti preključ za ves čas kazni, na plači- lo razpravnih stroškov in vzdrževanja v zaporu.

Oderedilo je objavo te sodbe v izveščku po enkrat v listu »Jutro« v Ljubljani.

V Ljubljani, 16. marca 1943/XXI.

Naročite se na romane DOBRE KNJIGE!

»La pazzia di Erasmo« se bavi pisec z osebnostjo in s spisom »Laus Stultitiae« znamenitega humanista Erasma Rotter- damskega. Če Papini postavljajo nasproti temu sovraženju strasti, fanatizma in ne- strpnosti potrebo vere, boja, trpljenja za de- do, kaže, da ne upošteva zadosti har- monizirajoče miselnosti tega glasnika sre- dine; Erasmo ni bil samo papirnat in ne- spameten človek, ki je hotel vzeti člo- veškemu življenju nekaj njegove surovosti in napadalne besnosti. Bil je oznanjevalec in zagovornik tistih načel, ki jih je člo- veštvo veskdar potrebovalo: načel modrega ravnanja med skrajnostmi in zlate sred- nje poti, človek, ki v vrtincih strasti in nasprotij kliče v zavest razum in umerje- no človeško srce.

ZAPISKI

Gostovanje Zlate Gjungenac v »Traviat«

Po daljšem presledku je zopet gostovala v naši Operi bivša dolgoletna primadona ga Zla- ta Gjungenac. Njen nastop v vlogi Vio- lette iz »Traviat«, vlogi s katero je pridobila sebi in tej operi tako široko popularnost v našem mestu, je zopet napolnil gledališče in zbral del pevkinega starega navdušenega ob- činstva. Pred začetkom torkove predstave je godba zaigrala Giovinczzo n državno himno, nato pa se je razvila predstava ki je v n- ni br- stopila v ospredje pozornosti pevkinja topla, doživljiva, z mnogimi igralniki: zrazili krasno izoblikovana Violetta in opajala tako s šar- mom svoje igre kakor z lepoto svojega glasu. Občinstvo je prirevalo ge Gjungenac po po- samnih dejanjih dolgoletne igranja: Prečila je tudi nekaj kopkov Poleg priljubljene gostje ste se odlikovala V Jan-ko v vlog »starega Germona« — v drugem dejanju je »sop- do- živel buren anplavz na odritnem odru« — in D. Čuden kot Alfred Germon. Predstavo v režiji C. Debevca je muzikalno vodil D. Zebra.

KULTURNI PREGLED

Papinijeve študije o renesansi

Precej časa je že, kar je pokojni umet- nostni zgodovinar in est. dr. Stanko Vur- nik z nekim esejem v »Domu in svetu« utemeljeval katoliško stališče o renesansi in ugotovil v n- nj kororene premoženega današnjega zla. Drugačno stališče zavzema pisec znane knjige »Storia di Cristof. Colan Italijanske akademije in predsednik flo- rentinskega zavoda za renesančna pro- učevanja, sloveči pisatelj Giovanni Pa- pini. Njegova nedavno izšla eseiška knjiga »L'imitazione del Padre. Saggi sul Rinascimento« Firenze, Biblioteca della Rinascita, Le Monnier) vnaša v katoliško- kulturne nazore o italijanskem Preporodu dokaj nove, zanimive utemeljene poglede. Dejstvo, da je bilo prav Papiniju zaupano vodstvo Zavoda za renesančne študije, kaže že samo, kakšno avtoriteto uživa ta pesnik in kritik celotno na področju renesančnih proučevanj.

V Papinijevi novi knjigi je zbranih dva- najst esejev, ki zajemajo po svojem na- stanku zadnjih pet let (1937—1942). Z na- čelnega vidika sta najbolj zanimiva in značilna prvi in zadnji esej: »Pensieri sul Rinascimento« (1937) in »Il Rinascimento nel corso della civiltà europea« (1942), za- to naj se predvsem zaustavim pri teh dveh primerkih Papinijeve pesniške intuicije in znanstvene razgledanosti.

»Misli o renesansi« pomenijo nov zago- vor tega preobrata v evropski kulturi, s katerim so tesno zvezane Atene 15. sto- letja — Firenze. Značilnost Papinijevega zagovora renesančne miselnosti pa je v tem: V nasprotju z drugimi, ki so — ka- kor na pr. Burckhardt ali pa Merezkov- skij — v svojem Leonardovem romanu »Vstajenje bogov« — videli v Italijanskem Preporodu nov val paganstva in prelom s srednjim vekom, presoja Papini renesanso

kot spremembo v okviru krščanske misel- nosti in jo temu primerno tudi vrednoti.

Pisec seveda odklanja preveč umetelno in odmišljeno ločevanje renesanse od tako zvanega srednjega veka, vendar se tudi po njegovem pojmovanju renesančna miselnost očitno razločuje od prevladujočega sred- njeveškega mišljenja. Po Papiniju je skriv- nost Preporoda in njega veličina v spravi človeka s samim seboj in v njegovem skle- pu, da išče Boga na drugih poteh. V sred- njem veku je bil človek tako rekoč nič pred Bogom, v našem času je Bog sko- rajda odpravljen v korist človeka. V re- nesan- si se je človek postavil poleg Boga in tako dosegel svojo božansko in zemeljsko dostojanstvo; postal je v nekem smislu božji sodelavec. Papini opisuje srednje- veške poglede na človeka in priznava, da je bilo srednjeveško krščanstvo nečloveš- ko, to pa pod vplivom helenistične gnoze, vzhodnega monahizma in severnjakega mističizma. Italijanski Preporod je torej izvršil veliko odkritje: vrnil je človeku, ustvarjenemu po božji podobi, njegove pravice in vso njegovo dedščino; s tem je renesansa prinesla bolj obnovo krščan- stva, nego vrnitev v paganstvo. Človek in Bog sta se zbližala na podlagi, ki je va- rovala človekovo dostojanstvo ter vzpo- stavila čudovito ravnotežje med človeškim in božanskim. Visoki srednji vek je bil teocentričen (Bog je središče vsega), naš čas je ateističen in egocentričen (človek je središče vsega), medtem ko je Preporod spoznal stvarjalno srečo in plodovitno popolnost teandričnega nazora. V sred- njem veku je prevladoval kult Kristusa, trpečega Sina, z renesanso so se vodilni ljudje vrnili k Očetu, ki je Stvarnik vsega velikega in lenega. Zdaj so kazali pota k Bogu stvarjalci — umetniki in naravo-

slovci. Pesniki so zmagovali nad logistič- nim modroslovci, fantasti nad racionalisti. Bil je to, kakor pravi Papini duhovito, boj »degli Artisti contro gli Astrattisti«.

V drugem daljšem esejju z naslovom »Renesansa v toku evropske kulture« je Papini morda prvi postavil renesanso v neke vrste »filozofijo duhovne zgodovine« in jo označil kot periodično se pojavljajo- če zedinjavno načelo v teh petindvajsetih ali tridesetih stoletjih naše zgodovine. V vseh dobah evropskega kulturnega razvoja, piše Papini, se pojavljajo vsi na- gon, čustva, misli, potrebe, okusi in ideali ljudi in ostajajo v glavnem isti, samo da so v nekaterih dobah posamezni izmed teh elementov redki in skriti, v drugih dobah postanejo večji, močnejši, očitnejši in pre- vladujoči. V razčlembi dejstva vezanja in razvezovanja omenjenih stalnih prvin člo- veške kulture, spominjajočih na razne spremembe kemičnih prvin v njihovih različnih spojitvah, razločuje Papini do- be, ki spajajo in dobe, ki razdvajajo; do- be, ki so nekako spravljive in celotne in dobe, ki bi jih lahko imenovali sepa- ratistične in skrajnostne. V prvo vrsto se štejeta klasika in renesansa, v drugo srednji vek in današnji ali romantični čas. Renesansa miselnost je v razvoju kr- ščanstva šele vzpostavila tisto krščansko enotnost, ki jo je srednji vek razbil ali vsaj skrivil pod svojimi neevropskimi vplivi. Renesansa ni trajala dolgo časa, za- kaj triumf harmoničnega načela je v člo- veški zgodovini zmeraj kratek. Papini vidi svojevrstno renesančni poizkus tudi v ro- manizmu, čigar odmene zaznavamo že v viharjih krizah naših dni. Romantični preporod ni uspel in Papini s- želi, da bi se sestavine naše civilizacije preuredile in na novo združile v pozitivnejšo, rodo- vitnejšo harmonijo, v bodočo »tretjo kla- siko«. »Le-ta, naj bi prinesla srečno spravo med človekom in Bogom, telesom in duhom, intuicijo in razumom, resničnostjo in fantazijo, svobodo in zakonom; spravo in sklad, kakor sta označevala dve prej-

šnji bleščeči razdobji evropske kulture. — Tako kaže Papini pot iz sedanjih sporov in bojev k vzoru harmonije, k novi »klas- ični« kulturi, upoštevajoči seveda poleg dedščine preteklosti tudi značilne in ne- ogibne rezultate našega časa, njegove po- trebe in težnje. Papinijev latinsko ljudni duh postavlja torej za razliko od kakega Berdjajeva v »Novoje srednjevekovje« vzor kulture, ki bo po svojih značilnostih izrazilo in poudarjalo nasprotje srednje- veškemu življenjskim idealom.

Izmed ostalih desetih esejev naj ome- nim samo nekatere. V »Cronologia del Ri- nascimento« razpravlja pisec o vprašanju, ki v zgodovinski literaturi še vedno ni do- končno rešeno: kdaj se je začela in kdaj končala renesansa? Po razglabljanju sta- lišč in spornih mnenj predlaga Papini raz- delitev renesančne dobe v trije obdobji: prvo, ki ga označuje prehumanizem, bi se končalo s smrtjo Petrarce, ki mu je kmalu sledil Boccaccio (1304—1374); drugo bi se končalo s smrtjo velikega humanista Po- liziana in Pica della Mirandola, tega sim- bola renesančne težnje po vsevednosti (1374—1494); tretje, ki predstavlja višek in obenem zaton renesanse, bi segalo od Polizianove smrti do smrti Michelangela (1494—1569). — V posebnem esejju »La Grandezza dei Medici« zagovarja ta kore- nito florentinski poet rodno Medičejcev, ki ji je zgodovinska kritika liberalne sme- ri pogosto kazala svoje zaničevanje. Pa- pini razglablja vzroke vzpona te trgovske rodbine ne le na vrhunski položaj v do- mačem mestu, marveč celo na težnjo ev- ropške zgodovine (Katarina Medičejska) in povečuje Medičejce zlasti kot podpornike filozofije, poezije in umetnosti, »vsega ti- stega, kar tvori najvišjo obliko dejavnosti in najzanesljivejšo duhovno čast, največ- jji ponos in najtrajnejše imetje človeškega rodu« — »Medičejci so ljubili lepoto in genia, in ker so ljubili te velike stvari v duhu in v dejanjih, zaslužilo da jim ma- ritalni odnusi, tudi tisto dobro, ki bi ga bili lahko storili, a ga niso.« — V esejju

Kronika

* **Smrt admiral Porzia Giovanole.** V Spezijski je umrl admiral Porzio Giovanola, rojen v Piacenzi leta 1885. Pokopali ga bodo v Livornu. Pokojnik se je udeležil treh vojn ter je bil odlikovan s Savojskim redom za vojaške zasluge.

* **Srebrna kolajna za vojaškega častnika.** S srebrno kolajno za vojaške zasluge je bil odlikovan po smrti podporočnik Ribolli Luigi iz Trieste, ki je padel na bojišču vzhodno od Tobruka 26. novembra 1941.

* **Smrt na ruskem bojišču.** Iz Rima poročajo, da je padel na vzhodni fronti alpski podporočnik Guglielmo Zavattaro. Pripadal je diviziji Julija ter se je boril ob Donu.

* **Nad 300.000 članov Dopolavora v Rimu.** Iz Rima poročajo, da je bilo do dne 11. marca letošnjega leta v ondnotem Dopolavoru vpisanih nad 300.000 oseb. V primeru z lanskim letom je število članov Dopolavora v Rimu naraslo za približno 35 tisoč oseb.

* **Odprite dragocene freske.** V župni cerkvi sv. Donata v Sieni so odkrili dragocene freske, predstavljajoče Lazarjevo vstajenje. Freske izvirajo domnevno iz 14. stoletja. Doslej so bile pokrite z beležem.

* **Zatvoritev razstave italijanskih umetnikov pod orožjem.** Na Dunaju so se dni zaprti potujoče razstave italijanskih umetnikov pod orožjem. Razstava je dosegla lep uspeh ter je imela veliko obiskovalcev.

* **Premiera novega italijanskega filma v Rimu.** V Rimu so imeli pred dnevi premiero prvega filma iz cikla tehnično-kulturnih posnetkov. Pobudo za snemanje filma je dala kinematografska revija »Cinema« pod pokroviteljstvom ministrstva za ljudsko kulturo. Prvi vzporedni novega filma sta prisostvovala minister za ljudsko kulturo Polverelli in direktor gledališkega vestnika »Cinema« Vittorio Mussolini.

* **Italijanska opera v Haagu.** V Haagu se je začela te dni vrsta italijanskih opernih predstav na Holandskem. Uvodna predstava je bil Verdijev »Falstaff«, uprizarjen v počastitev skladateljeve 50letnice smrti. Sodelovali so člani mestnega gledališča v Firenzi pod vodstvom dirigenta Marija Rosalia. Največji uspeh je dosegel Mariano Stabile, pa tudi drugi umetniki so bili povsem pozvani pred zastor. Opera doma gostovala tudi v Amsterdamu in Utrechtu ter drugih manjših holandskih krajih.

IZ LJUBLJANE

u— Ali nas res še čaka huda zima? Ljudski rek pravi: Ako je na Marijo oznanjenje lepo in toplo vreme, je potem še huda zima. Vsi znaki kažejo, da bomo na današnji praznik res imeli lepo in toplo vreme. Ali naj se torej še bojimo zime? Menda so odveč te skrbi. Saj smo imeli letos že toliko svetnikov, o katerih ljudski rek ve skledati na vreme v tekočem letu. Skoro vsi so nam napovedali vrhnan koš lepih sončnih dni. Zaupajoč kmečkim rečkom smemo trditi, da tudi slana letos ne bo več škodovala. Saj je na dan sv. Gabrijela, ki je godoval večeraj, bilo jutraj živo srebro 3,6 stopinje pod ničlo. Ljudje namreč pravijo: Sv. Gabrijela če zmruže, potlej slana nič več ne škoduje. Za Marijino oznanjenje so znani še naslednji reči: Če na dan pred Marijinim oznanjenjem žabe v vodi reglajo, led po Jurjevem nam nje se najde; ali: Marijino oznanjenje ima še svojo zmo in kadar je šmarna in postu prava gorko, tudi prihodnje leto bo toplo; če tega dne trto lahko izruže, tisto polad ni več ne zmruže. Znan je tudi ljudski rek, da pomladanska Marija pripelje lastovce v deželo, jesenska (Mala maša) jih pa odpelje.

u— P. roka. Poročil se je v cerkvi Marijinega Oznanjenja g. Mirko Köchler, poštini uradnik z gđ. Angelco Sterglic. Priča nevesti je bil g. Franjo Hmelak, lešni industrijalec, ženitru pa g. Drago Fogačnik. Poročni obred je opravil g. župnik pater Krizostom. Uglednemu paru želimo obilo sreče!

u— Zemelj v Pánu o 1/3 v noci pen Jozef Procházka, četniški stajmistr ve vstopil. Pohreb Zesnuhého bude zitra ve čtvrtku o 3 odoledne z kaple Sv. Jozefa na Záhách.

u— Zlati venc, aranžmaji, izbira lončnic in cvetja — »ROZA« cvetličarna

u— Knjižnica Pokrajinske delavske zveze (prej Delavske zbornice) na Miklošičevi cesti 22 v Ljubljani bo od 29. marca t. l. dalje odprta za stranke vsak delavnik od 13. do 19. v knjižnico se lahko vpiše vsako, ki se zadostno legitimira.

u— Na koncertu Glasbene Matice, na katerem se bodo izvajala dela skladatelja Saše Šantla, bodo sodelovali še: violonist Albert Dermelj, violonist Ivan Židmoud ter Ljubljanski komorni trio. Violonist Dermelj je našemu koncertnemu občinstvu znan, saj se je sijnemu predstavil in uveljavil kot solist naših simfoničnih koncertov, pa tudi kot član Komornega tria in Ljubljanskega kvarteta. Violonist Ivan Židmoud je absolut naš Glasbene akademije, prvi violonist radijskega orkestra, v simfoničnem orkestru pa igra violono. Je izredno nadarjen muzik, ki obvlada svoj instrument do vseh potankosti in preko vseh tehničnih težkoč. Poleg omenjenih dveh bo sodeloval še Komorni trio, katerega tvorijo gg.: Albert Dermelj, Čenla Sedlbauer in Marijan Lipovšek. Sodelovanje umetnikov nam dokazuje pestrost sporeda in vsestransko delo skladatelja Saše Šantla. Koncertno občinstvo vabimo na ta koncert, da počasti življenjsko obletnico slovenskega umetnika.

Uvodno besedo bo govoril docent Marijan Lipovšek. Koncert bo v petek, 26. t. m., ob pol 7. zvečer v veliki filharmonični dvorani. Predprodaja v Knjigarni Glasbene Matice.

u— **Drigent Samo Hubad** bo začel XI. simfonični koncert letošnje sezone z Beethovnovo klasično uverturo k Egmontu. Nesmrtni kompozitor Beethoven je napisal to predigro leta 1810. in jo lahko smatramo kot njegov poklon največjemu takratnemu pesniku Goetheju, saj je tesno povezana z njegovo dramo. Predigro Egmont srečamo zelo pogostokrat na koncertnih sporedih, je izredno barvita ter jo smatramo za eno najboljših uvertur, kar jih je napisal skladatelj. Poleg Egmonta bomo slišali tudi Beethovnovo Koncert za klavir in orkester, katerega bo izvajal naš odlični pianist Marijan Lipovšek. Ti dve skladbi tvorita prvi del koncertnega sporeda, v drugem delu pa bo prva izvedba dveh Premirovih pastoralov, dalje se izvajata dva Mascagnjeva Intermezza iz opere: William Ratcliff in Cavalleria rusticana. Koncert zaključijo simfonična pesnitev Višegrad, ki jo je napisal B. Smetara. Koncert bo v p. nedeljo 29. t. m. v veliki uniojski dvorani. Predprodaja vstopnic v knjigarni Glasbene Matice.

u— **Tarife in uredbe za mestne davčnice**, ki jih pobira ljubljanski mestni trošarinski oddelek, so izšle v posebni knjižici, namenjeni predvsem trošarinskim uslužbencem. Po oddaji teh knjižic uslužbencem je ostalo še nekaj izvodov, ki so gospodarskim krogom na razpolago po 30 lir. Ker je bila uredba o mestni trošarini in uvozniki precej popravljena in v naslednjih letih ne bo več izdana, se bodo zainteresirani krogi gotovo radi poslužili te knjižice, ki ima italijansko in slovensko besedilo. Kdor želi knjižko, ki ima 120 strani, nabaviti, naj pride ponjo v mestni trošarinski oddelek v Kresljih, Lingarjeva ulica št. 1.

u— **Nalivna peresa popravila hitro.** strokovno in poceni Everest servis, Prešernova 44.

u— **Ali se hočete naučiti italijanske brez truda in napora?** Nabavite si dr. Gradov: **Italijanski tečaj za Slovence**, ki ga dobiti v knjigarni Tiskovne zadruge, Šelenburova ul. 3. Knjižica je namenjena samoučnim, ki se ob točenem upravljanju predpisanih navodil z lahkoto nauče v kratkem času italijanskega jezika. Mehanično-sugestivna metoda.

u— **Opozorilo!** Specialna delavnica za precizna popravila pisalnih in računskih strojev je Everest servis, Prešernova 44. Popravila izvršuje hitro in po zmerni ceni.

NAZNANJAMO VSEM ki so se dali fotografirati doslej pri »Foto-Tourist« Ulica 3 maja da lahko dvignejo svoje slike odsej pri g. Anici Čampa. »Omnia-foto« Wolfova ulica 6. Sprejemajo se tudi vsa ponaročila.

u— **Kaj naj kuham v brezmesnih dneh?** Nato vprašanje najдете zadovoljiv odgovor v letošnjem Gospodarskem koledarju, ki vsebuje nebroj novih receptov za kuhanje in poleg tega sodobna praktična navodila za koristno izrabo razpoložljivih živil. Gospodarski koledar dobiti v knjigarni Tiskovne zadruge, Šelenburova ul. 3.

u— **Strokovno popravilo Vašega gramofona** bo izvršeno v kratkem času in za mal denar le v specialni delavnici Everest servis — Prešernova ul. 44.

u— **Podpornemu društvu za gluho mladiño** sta darovali v počastitev spomina blagopokojne gospe Marije Furlanove, soproge šolskega upravitelja v Ljubljani, družina Rade Jovanovičeve 100 lir, ga. Franja Lukanova pa 50 lir. Prisrčna hvala!

u— **Društvo slepih v Ljubljani** je daroval bančni direktor g. Peter Klina 1000 lir po poslednji volji in v počastitev svoje očetne, gradbenega direktorja inž. Antona Klina. Velikemu dobrotniku izreka odbor v imenu svojih podpirancev najtoplejšo zahvalo. V počastitev spomina svoje sestra Josipa Samse je darovala ga. Iva Žerjav iz Ljubljane Društvu slepih 150 lir, uradništvo strojnega oddelka državnih železnic pa je naklonilo istemu društvu 278 lir namesto venca na krsto pokojne Marije Milhofer, matere viš. svetnika drž. železnice inž. Milhofer Zvonimirja. Iskrena hvala!

u— **Nesreče.** V ljubljansko bolnišnico so v torek sprejeli samo tri ponesrečene. Iz Stopič so pripeljali z zlomljeno levice Janca Očvaka. V levice se je vsekala 39-letna žena državnega uslužbenca Terezija Gorenčeva iz Ljubljane. Pri igri se je ranila na glavi 3-letna hčerka delavca Frančiška Hojanova iz Ljubljane.

Iz Novega mesta

u— **Novomeška nedelja.** Lepo vreme, ki ga je 40 mučenikov nakazalo za marec in april, se Dolenjskemu še vedno ni izneverilo. In tako je tudi v nedeljo pomladansko sonce prebudiло Novomeščane. Dokaj mrzli sevrovzhodnik pa je preko dneva nekoliko ohladil ozračje, da je bilo potrebno znova potegniti iz omar zimske suknje. Kljub temu je vladalo vse dopoldne po mestu živahno vrvenje, popoldne pa so meščani pohiteli v lepo novomeško okolico. Svoj praznik so imeli v nedeljo tudi novomeški malčki, ki so pri teh predstavah s svojimi mamami do zadnjega kliča napolnili prostrano k'no-dvorano in si ogledali željno pričakovano »Snežulčico«. Lepo srečno vreme vlada na Dolenjskem še vedno naprej, vendar so noči hladnejše, kakor so bile februarja in tudi preko dneva močan veter hladi ozračje. Dolenjski kmetovalci so izrabili lepo vreme ter opravili prva pomladanska dela v vinogradih in na poljih.

u— **Pomočniki izpitni obrtniških vajencev** za prvo četrtletje so bili to nedeljo zaključeni. V prvem četrtletju je polagalo pomočnike izpite 16 vajencev, in sicer: 1 mlinar, 1 pekar, 1 klepar, 3 mizarji, 3 kju-

harčarji in 7 čevljarjev. Vsi vajenci so pokazali pri izpitu zadovoljivo znanje ter bili proglašeni za pomočnike.

Z Gorenjskega

Jasna fronta na Gorenjskem. Pod gornjim naslovom proučuje gorenjski tednik daljši članek Friedricha Horstmanna. Članek med drugim piše, da so Gorenjci pridobitvijo državljanstva ne samo dobili vse pravice, ki jih imajo prebivalci Reicha, ampak tudi vse dolžnosti. Potem nadaljuje: »Sovražnik pokuša z vsemi sredstvi ustvariti za nemškimi hrbotom majhno vojno. K njemu se nagibajo elementi, ki nikdar niso hoteli reda. S em metijo obnovo, ki je izključno in v prvi vrsti koristna prav Gorenjcem.

Spomin na mrtve junake na Jesenicah. Počastenje junakov zadnjo nedeljo je bu posebno ganljiv dogodek za Jesenice. V sprevedu so korakali izpred strankinega doma z godbo SA na čelu oddelki policije, zveze bojevnikov, gasilstva, oddelki stranke in politični vodje na pokopališče, kjer so bili položeni venči na spomenik junakov. Po počastitvi junakov so bila izročena na dvorišču strankinega doma madžarska in hrvatska odlikovanja bojevnikom iz prve svetovne vojne.

Rodbinska kronika. Umrli so Jožef Grašič v Guncijah, Aleš Alojz v Spodnjih Garmelnah in Alojzija Trpin v Zgornjih Garmelnah. V Bohinjski Bistrici so bila februarja štiri rojstva, en smrtni primer in štiri poroke.

Vojna poroka bojevnika z vzhodne fronte. V Kranju sta se preteklo s. b. to vojno poročila narednik vodnik Friedrich Wilhelm Martje iz Nonnenberga pri Lundaui in Marija Avgusta Ebnerjeva z Dunaja.

Tat koles je prejel zaslužno kazeno. Pred celovškimi sodiščem se je moral zgovorjati 19letni Jožef Zanič, ki si je izbral za svoje torišče Spittal ob Dravi in Celovec. Kjer koli je zagledal kolo brez lastnika, se je vsedel nanj in se je odpravil v Beljak, kjer je kolo prolal. Fanta je nazadnje prišla policija v Beljaku. Obsojen je bil na šest mesecev zapora.

Spodnja štajerska

Posebne znanke bo izdala nemška pošta na upravo za dan zaobljube mladine. Prodajali jih bodo od 26. marca do 15. maja vsi večji poštni uradi. Znamka bo zelena za 6 + 4 pfenige in je bila tiskana v državni tiskarni na Dunaju.

Za policijskega uradnika se je izdaljal. Varnostna policija je obsojila na 5 let ječe 34 letnega Ignaca Goloba iz Studence pri Mariboru. Mož je prišel v Maribor v nek lokal, kjer sta za mizo sedela dva muška. Izdal se je za policijskega uradnika in jima napovedal aretacijo. Peljal ju je skzi mesto, spotoma pa se je pogajal z njima glede odkupnine. Moža, ki sta bila vionjista, sta seveda pristala na vse, da ju Golob ne bi gnal na policijo. Na glavni razpravi je Goloba rešila smrti samo okoliščina, da sta bila njegovi žrtvi zločinci.

Umrli je 60letni poljski delavec Franc Roškar iz Maribora.

Gostje na štajerskem. Ob istem času, ko se je po polletnem bivanju na štajerskem vrnilo 2000 otrok iz Berlina in Vestfalske, je prispel v Gradec vlak z otroki in materami iz Porenja.

Iz Hrvatske

Odlikovan ustaški častnik. Na hrvatskem konzulatu na Dunaju je bila pred dnevi svečana izročitev srebrne kolajne ustaškemu častniku Stanku Tomiću za njegovo hrabrost v borbah proti partizanom v Bosni.

Prodaja tekstilnega blaga na točko. Kakor znano je bila na Hrvatskem z naredbom z dne 14. decembra lani uvedena prodaja na točko. Zaradi tehničnih ovir je ministrstvo za narodno gospodarstvo prodajo na točko čez mesec dni ukinilo, zdaj pa se bo po poročilu »Nove Hrvatske« spet uvedla. Zasebnik je začel na dan ponovne prodaje tekstilnega blaga določen na 1. april.

GLEDALIŠČE

DRAMA

Četrtek, 25. marca, ob 17.30: V Ljubljano jo damo. Red Četrtek.

Petek, 26. marca: Zaprtje. Sobota, 27. marca, ob 17.30: Veliki mož. Izven Cene od 15 lir navzdol.

Nedelja, 28. marca, ob 17.30: Prava ubazen. Izven. Cene od 20 lir navzdol.

J. Ogrinc: »V Ljubljano jo damo!« Veseloliga v treh dejanjih. Osebe: Srebrin — Cesar, Rotija, njegova žena — P. Juvanova, Manica, hči — Levarjeva, Cerna, hči — Starčeva, dr. Snaj — Drenovec, Pavle, hlapec — Peček, Neža, dekla — Rakarjeva, notar — Košta, dve priči: Gorinšek in Benedičič. Igra se godi sredi prejšnjega stoletja. Režiser: M. Skrbinšek.

L. Prener: »Veliki mož.« Komedijska v treh dejanjih. Osebe: Vrhunec — VI. Skrbinšek, Praznikova — Starčeva, Praznik — Cesar, Nada — Razbergerjeva, Zorin — Brezigar, dr. Votlina — Peček, dr. Močerad — Košta, prof. Pivnik — P. Kovič, Vovk — Lipah, Lisjak — Košič, Mordrian — Rastresen, Skaza — Bratina, Grajšek — Blaž, Mogočnik — Drenovec, Kresnik, brezposelni profesor — Nakerst, Milka — Sarpinova, komisar — Gorinšek. Režiser: M. Skrbinšek. Scenograf: A. Gerlovičeva.

OPERA

Četrtek, 25. marca, ob 17.: Evgenij Onegin. Izven. Gostovanje Zlate Gjurgjenčeve, članice beograjske opere. Izven. Cene od 35 lir navzdol.

Petek, 26. marca, ob 17.: Sestra Angelika. Balet iz »Fausta«. Izven. Cene od 28 lir navzdol.

Sobota, 27. marca, ob 17.: Thais. Izven. Gostovanje Zlate Gjurgjenčeve, članice beograjske opere. Cene od 35 lir navzdol.

Drugo gostovanje članice beograjske Opere Zlate Gjurgjenčeve bo v Čajkovskega operi »Evgenij Onegin«. Pela bo glavno žensko partijo, Tatjano, s katero je žela že pred leti velik uspeh. Ostala zasedba partij bo običajna: Oneginja bo pel Janko, Olga — Golobova, Lenskega — Sladojevič, Gremina — Lupša, Larino — Poličeva, Filipčevno — B. Stritarjeva, Triquet — B. Sancin i. dr. Dirigent: N. Stritof.

V nedeljo, dne 28. t. m.

začne izhajati naš novi roman

POZABLJENI NAPEV

izpod peresa A. Alexandra

Dejanje romana se godi v Združenih državah. Čitatelj prisostvuje srditi borbi med zastopnikom ameriške multimilijonarke kaste in družbo zločincev. Te borbe se udeležujeta — na časih kaj zabaven način — tudi skupina lakomnih dedičev in prevejan policijski komisar, ki se mu nazadnje posreči, da pride nevarnemu nasprotniku do živca.

Romanu »POZABLJENI NAPEV« je moči očitati samo nekaj: po vsakem nadaljevanju boste pretežno čakali naslednjega.

Pozor na začetek:

V nedeljo, dne 28. t. m.!

Gospodarstvo

Velika konferenca o dunavski plovbi

Pretekli teden je bila na Dunaju konferenca med predstavniki italijanske, nemške, bolgarske, hrvatske, rumunske, slovaške in madžarske vlade, ki se je pečala z važnimi vprašanji dunavske plovbe. Poseben odbor strokovnjakov in mženjerjev Italije, Nemčije in Rumunije je razpravljaj o vprašanih izgraditve in zboljšanja plovbe v dunavski delti. Posebna pogajanja pa so bila med nemškimi in madžarskimi ter nemškimi in hrvatskimi delegati o vprašanih zboljšanja plovbe po Dunavu.

Po sedanjih vojni se bo pomen Dunava kot najvažnejše prometne žile v vzhodni Evropi še znatno povečal. Zlasti Madžarska Rumunija in Bolgarija se zavedajo te vloge in se pripravljajo, da usposobijo Dunav za večji promet. V tej zvezi je predvsem omeniti lani sklenjen rumunsko-bolgarski sporazum o gradnji velikega dunavskega mostu pri Ruščuku, kjer so leta 1941 spričo naraslega prometa uredili prevoz s trajektom, ki vozi med Ruščukom in Djurdjevim V. Djurdjevu so v teku dela za zboljšanje luških naprav in za pospešenje prevoza nafte, zlasti nakladanje tankovskih ladij z nafte iz cevovoda, ki je speljan iz Ploestja do luke. Tudi v Braili, ki je glavna luka

za prevoz žita, so v teku dela za zboljšanje prometa.

Madžarska pa bo še letos spomladi pričela graditi vodno zvezo med Tiso in Dunavom ter med Blatnim jezerom in Dunavom. Prekop med Dunavom in Tiso, ki ga bodo pričeli graditi v prihodnjih tednih, bo 50 m širok in je projektiran za prevoz velikih ladij do 1500 ton. Vodna pot med področjem Tise in Dunavom se bo z gradnjo tega prekopa skrajšala za okrog 500 km. Tudi pritoke Tise bodo uredili za ladijski promet. Zarad zveze med Blatnim jezerom in Dunavom bodo poglobili korito reke Sio, ki se steka v Dunav severno od Baje Vrhuga tega bodo zgradili nov prekop od reke Sio proti severovzhodu do Dunava, tako da bo Budimpešta dobila neposredno vodno zvezo z Blatnim jezerom. Tudi prekop med Tiso in Dunavom se bo etekal v Dunav nedaleč od Budimpešte. Kakšne perspektive se odpirajo bodočemu prometu po Dunavu, lahko slutimo, če upoštevamo, da bo v nekaj letih dograjen znani prekop med Renom in Dunavom preko Marna in da so tudi že v teku velika dela za gradnjo prekopa med Odro in Dunavom.

Gospodarske vesti

u— **Zaključili italijanski bank.** Kakor smo že poročali, bo zavod Banco di Roma pri nekoliko povečanem čistem dobitku za preteklo leto izplačal 4% dividende na glasnico 300 milijonov lir. Enako dividendo bosta izplačala, kakor poročajo iz Milana, tudi zavoda Banca Commerciale Italiana v Milanu (glavnica 700 milijonov lir) in Credito Italiano (glavnica 500 milijonov lir).

u— **Industrija umetnih vlaken v jugovzhodnih državah.** S sodelovanjem italijanskih in nemških podjetij bodo v raznih državah jugovzhodne Evrope pričeli izdelovati svilo in celulozno volno, kar bo bistveno olajšalo oskrbo s tekstilnimi surovinami v teh deželah. Na Madžarskem je že pričela obratovati nova tvornica celulozne volne, ki jo je zgradila družba Viscosa d. d. v Nyergesujfalu. Tudi v Bratislavi je bila pravkar dograjena tvornica celulozne volne, ki jo je zgradila tvrdka Dynamit Nobel v Bratislavi. V Rumuniji je bila zgrajena tvornica celulozne volne v Lupeniju, ki pripada družbi Viscosa Romanesca, v Bolgariji pa so te dni pričeli graditi tvornico, ki bo izdelovala umetno svilo in celulozno volno.

u— **Pridelovanje riže in riža na Hrvatskem.** Do leta 1935 so na Hrvatskem posevali malo pozornosti pridelovanju riže. V tem letu pa je bila ustanovljena s sodelovanjem nemških interesov družba Uljarica d. d., ki je pričela propagirati pridelovanje riže in sklepati s kmetovalci pridelovalne pogodbe. Propaganda je imela velik uspeh in je površina posejana s rižem leta 1941. narasla na 7400 hektarov. Letos je direktorja za kmetijstvo v hrvatskem ministrstvu za narodno gospodarstvo napravila nadaljevanje korake, da se pridelovanje riže bo bolj razširi. Direktorja je preskrbel potrebno seme take vrste, ki uspeva v hrvatskih podnebnih razmerah. Sojo gojijo predvsem na področju med Dravo in Savo ter v severni Bosni. V zvezi z velikimi melioracijskimi deli na raznih poplavnih področjih Save je bila iz strokovnih krogov sprožena misel, da bi se na tem področju uredile kulture riža. Predlagatelj se predvsem sklicuje na uspehe, ki sta jih dosegli Madžarska in Rumunija na področjih, ki za pridelovanje riža niso tako ugodna, kakor je poplavno področje Save.

u— **Zopetna prodaja tekstilnega blaga na Hrvatskem.** Kakor je znano, je hrvatska vlada v januarju uvedla prodajo tekstilnega blaga po sistemu točk. Ker bi bilo treba izvesti obsežno organizacijo na podlagi novega načina prodaje, je ministrstvo za narodno gospodarstvo začelo ukinito prodajo, da se med tem izvršijo vse priprave za uvedbo prodaje po točkah. Sedaj poročajo iz Zagreba, da bo v prihodnjih dneh ukinjena prepoved prodaje. Od 1. aprila naprej bodo vse trgovine prodajale tekstilno blago po sistemu točk.

u— **Prodaja sladkorja na Hrvatskem.** V zvezi z ustanovitvijo sklaia za izravnavo cen in ostalih ukrepov, ki imajo namen, doseči stabilizacijo cen, je hrvatska vlada občutno povišala trošarino na sladkor. Donos

te povišane trošarine se bo etekal v sklaia za izravnavo cen, iz katerega bo država krila razlike v ceni pri najvažnejšem potrošnem blagu. Zato so bile te dni v Zagrebu določene nove prodajne cene in stane kristalni sladkor v prodaji na drobno 112 kun za kilogram.

u— **Prodaja vina na Spodnjem štajerskem.** Pooblaščenec za prehrano in kmetijstvo za Spod. štajersko je te dni izdal poselilo za predpise o prodaji letošnjega pridelka. Vinogradniki smejo prodajati potrošni kom vino le tedaj, če so ga prodajali že v letu 1939 in v letu 1940. Prodane količine pa se vinogradniku ne vračunavajo v 80% kvoto, določeno za prodajo, temveč v 20% kvoto pridelka, s katero lahko vinogradnik svobodno razpolaga. Polovico količine pridelka za prodajo mora vinogradnik odprodati do 30. aprila t. l., drugo polovico pa do konca septembra.

u— **Znatno naraslo število radijskih naročnikov na Hrvatskem.** Kakor poročajo iz Zagreba je 1. februarja t. l. število radijskih naročnikov naraslo na 75.351, t. j. za 20.198 več kakor pred enim letom. Samo v Zagrebu je 28.451 radijskih naročnikov.

u— **Nemški ukrepi za mobilizacijo gospodarstva.** Ker se je v zvezi z ukrepi proti spekulacijam z delnicami promet na nemških borzah precej zmanjšal in da se omogoči štednja s personalom, bodo nemške borze v bodoče poslovale le 3 dni na teden, namreč v ponedeljkih, sredah in petkih. — Nemški državni urad za tehnične izdelke je izdal katalog s popisom 500 industrijskih izdelkov iz železa in kovin, katerih izdelovanje je za dobro vojne prepovedano. Tu so predvsem razni pisarniški predmeti, ki niso neobhodno potrebni, dekoracijski predmeti, galanterijsko blago, manj potrebni gospodinski predmeti izločeni tip orodja in drugih železnih izdelkov. Lista obsega le predmete, ki so izdelani iz železa ali drugih kovin. — Podjetja v Nemiji so dobila nalogo, da morajo uporabljati enotne vrečice za izplačilo delavskih mezd, ki pa ne smejo biti izdelane iz pergamina. Te vrečice imajo natiskano rubriko za ime delavca in rubrike za posameznika na izplačilo in se mora vsaka vrečica uporabiti za 20 izplačil.

u— **Uspešni madžarski ukrepi proti spekulaciji z zlatom.** Madžarska vlada je te dni izdala energične ukrepe proti spekulaciji z zlatom, ki je pokazala v kratkem času viden uspeh. Po tej naredbi je prepovedana v zasebnem prometu kupoprodaja zlatih predmetov in so proti kršiteljem tega predpisa zagrožene najstrožje kazni. Zasebniki, ki hočejo prodati svoje predmete iz zlata, jih smejo ponuditi le pooblaščenim trgovcem, ki pa so dolžni nakupljene zlate predmete izročiti Poštni hranilnici. Finančni minister dr. Remenyi-Schneller, je v tej zvezi opozoril, da se je na črni borzi po prizadevanju spekulantov cena zlata precej dvignila. Sedaj so utrpeli oni, ki so se pustili zapeljati, precejšnjo izgubo, kajti takoj po objavi naredb je cena zlata na trgu občutno padla. Finančni minister je še poudaril, da je vrednost štenarja odvisna od discipline prebivalstva in od zupanja, ne pa od spekulacije z zlatom.

V dveh mesecih se lahko naučite sami doma tujih jezikov, če se boste poslužili metode slovityh profesorjev.

Jezikovni tečaji teh profesorjev so posneti na gramofonskih ploščah »LINGUAPHONE«, in sicer za italijansčino, nemščino, angleščino, francoščino, španščino itd.

Ogled je neobvezen, dobite jih le, dokler zaloga traja pri ti

Everest Prešernova ulica 44

Dolgočasni so večeri

brez prijetne glasbe!

Veliko izbiro lepih grafomonskih plošč, dobrih gramofonov, prvovrstnih klavirskih in diatoničnih harmonik vseh vodilnih tovarn, dobite v veliki izbiri samo pri:

EVEREST v Prešernovi ulici šte. 44

Beseda o srednjeevropskem času

V splošno veljavo je stopil 12. marca 1893

Z državnim zakonom z dne 12. marca 1893 je bil v Nemčiji uveden kot enotni čas srednji solčni čas 15. dolžinske stopinje, ki je stopil v veljavo 1. aprila 1893. Sam generalni feldmaršal Moltke se je z vso vnemo zavzel za uvedbo enotnega časa v Nemčiji. Poprej je vladala popolna zmešnjava v pogledu časa zlasti v železniškem prometu. Moltke sam pa uvedbe enotnega časa ni več doživel. Utemeljitelj jo je zlasti z vojaško strateškimi razlogi, češ, da je nujno potrebna v nemškem železniškem prometu.

Poskusno so uvedli v nemške železnice po 15. dolžinski stopnji določeni solčni čas že 1. junija 1891. Nazivali so ga goriški čas po meridianu, ki gre mimo Görtz in Stargarda. Tako je dobila Nemčija vsaj za svoj železniški promet namesto različnih krajevnih enotnih časov. 1. oktobra 1891 je prevzela ta čas tudi prava avstrijska železnica, toda samo za Madžarsko. 1. aprila 1892 so sledile nememu zgledu Bavarska, Württenberska, Badenska in Elzaška Lotarinška. Istega dne so uvedla ta čas južnonemška poštna ravnanstva. 12. marca 1893 je obveljal ta čas kot srednjeevropski tudi na splošno.

Do prehoda iz 18. v 19. stoletje so se v Nemčiji ravnali po pravem krajevnem času, kakor so ga kazale solčne ure. Po

krajevnem času so bile pa potrebne mnoge zamotane časovne zamenjave. Če je recimo odpeljal vlak iz Berlina proti vzhodu in je vlakovodja naravnal svoj uro po berlinskem času, je nastala na vsaki dolžinski stopnji za kolikor se je približal vlak vzhodu štiriminutna razlika od dotičnega krajevnega časa. 15. dolžinskih stopinj je dalo torej že za cel uro razlike v času. Iz vozniških redov ni bilo razviden vozni čas med posrednimi mesti, temveč je bilo treba vsakokrat izračunati srednji krajevni čas. Železniška uprava je morala v svojih predpisih objavljati tudi navodila o izračunavanju srednjega časa za vsako poedino postajo.

Takoj se je pokazalo, da je srednjeevropski čas izredno ugoden za vse življenje v srednjeevropskih deželah. Ta čas se da kaj lahko primerjati z zapadnoevropskim, ki za eno uro zaostaja in z vzhodnoevropskim, ki ga za eno uro prehiteva. Nov korak k poenostavljenju urnega časa je bil storjen leta 1922. z zakonskim priznanjem štetja ur od 13. do 24. za popoldanske ure v železniškem prometu. Nemški poletni čas, ki se prične 29. marca 1943, bo seveda zopet izpremenil urno razmerje. Toda praksa je pokazala, da je to za vse življenje prikladno zlasti med vojno.

Gospodarske zbornice v Bolgariji

Na zadnji seji sobiranja je predložil ministrski predsednik Filov osnutek zakona o gospodarskih zbornicah. Vrhovna gospodarska zbornica ima svoj sedež v Sofiji, pokrajinske zbornice pa na sedežih upravnih središč v posrednih pokrajinah, izvenem gospodarsko zbornico v Sumenu, ki spada k Banatu. Gospodarske zbornice so podrejene ministrskemu predsedniku. Naloga vrhovne gospodarske zbornice je usmerjati in nadzorovati gospodarsko socialno delovanje vseh poklicnih organizacij kmetovalcev, obrtnikov, industrijev, delavcev in trgovcev ter kreditnih zavodov in zavarovalnic. Ta vrhovni gospodarski organ bo tudi pazil na to, da se bodo obravnavala in urejevala vsa socialna in gospodarska vprašanja v okviru javne in gospodarske solidarnosti ter državnih in narodnih interesov. Vrhovna gospodarska zbornica bo stala s svojimi nasveti ob strani vlade pri vseh sklepih, storjenih na polju gospodarstva, socialne zakonodaje in finančnih zadev.

Lotarinška živinoreja

Ko so Nemci prevzeli upravo Lotarinške so našli tam zelo žalostne razmere. Živinoreja je bila skoraj povsem zastala. Mnogo kmetov je bilo zbežalo. Ko so se začeli v večjih množinah vračati je nastalo vprašanje, kako se bodo preživljali. Oblasti so morale poskrbeti, da je bilo kmetom omogočeno vsaj skromno preživljanje. V ta namen je bilo zlasti treba povzdigniti živinorejo. Živine je imela Lotarinška pod francosko upravo zelo malo. Z odločnimi ukrepi se je nemškimi oblastmi posrečilo v razmeroma kratkem času povzdigniti lotarinško živinorejo. Po zadnjih statističnih podatkih ima zdaj Zapadna Marka 150.000 ovac, ki dajejo letno 350.000 kg volne. Od tega odpade na Lotarinško 60.000 ovac.

Novo madžarsko odlikovanje

Madžarski državni upravitelj je ustanovil nov red, ki se imenuje Red svete madžarske krone. Ta red lahko dobe samo tuji državljani v priznanje zaslug za Madžarsko v miru in vojni. Novi red ima 8 stopenj in podeljeval se bo na predlog zunanjega odnosno vojnega ministra.

Gradbena delavnost v Budimpešti

V prvih devetih mesecih lanskega leta je bilo zgrajeno v Budimpešti 30 odstotkov več stanovanjskih hiš kakor v prvih devetih mesecih predlanskega leta. Se več in sicer za 73 odnosno 79 odstotkov kakor predlanskim je bilo pa zgrajenih lanj novih stanovanj in stanovanjskih prostorov. Poleti 1939 je sklenila budimpeštanska občina zgraditi 3000 malih stanovanj. V naslednjih treh letih je bilo zgrajenih 1879 malih stanovanj. Ostala bodo pa zgrajena letos. Budimpešta potrebuje letno okrog 7000 novih stanovanj.

Ljubosumni pismonoša

V Baslu so imeli nedavno pred sodiščem zanimivo obravnavo. Neko 17letno dekle se je bilo zaljubilo v mladega pismonoša, ki je prinašal pošto v hišo njenega očeta. Vse je kazalo, da je tudi pismonoša zaljubljen vanjo. Fant je bil pa zelo boječ in si ni upal priznati ji ljubezni. Dekle si ni znalo pomagati drugače, kakor da je sklenilo zbuditi njegovo ljubosumnost. Mlad pismonoša ji je začel naenkrat prinašati cele šope pisem in vse je pisala moška roka. Očividno je šlo za sama ljubavna pisma. Pismonoša je postal silno ljubosumen in je končno sklenil povedati dekletu odkrito, kaj misli o njeni vihravosti. Nekega večera jo je počakal pred hišo, iz katere je stopila z drugim. Misleč da je to njegov tekmeč, ga je začel ljubosumni pismonoša zmerjati in končno mu je prisolil še nekaj krepkih zaučnic. Zadeva je prišla pred sodišče, kjer se je izkazalo da je ljubosumneč ozmerjal in okoličeval brata izvoljenke. Dekle je končno priznalo tudi da si je samo pisalo pisma da bi tako vzbudilo fantovo ljubosumnost. Kazen je bila temu primerno mila, saj je bil vsega kriv amor.

Bolgarska umetnostna razstava v Budimpešti

V nedeljo sta prispela v Budimpešto načelnik kulturnega oddelka v bolgarskem prosvetnem ministrstvu Stefan Vasiljev Pop in bolgarski slikar Usuhov, da pripravita vse potrebno za bolgarsko umetnostno razstavo v rumunski prestolici. Pop je v četrtek predaval v Budimpešti o duhovnem življenju Bolgarije.

Naročajte „Dobro knjigo“

Zahvala

Vsem, ki ste ob smrti našega nepozabnega soproga in očeta, gospoda

Franca Dolenca

na kateri koli način izkazali poslednjo čast pokojniku, izrekamo najtoplejšo zahvalo.

Vrhnika, dne 24. marca 1943.

Družina Dolenc

OKVIRJE IZDELUJE KLEIN

SPECIALIST

WOLFGANG UL. 4

ZAHVALA

Za vse izraze in premnoge dokaze sočutja ob smrti naše ljubljene mame, sestre in tete, gospe

Marije Kovačič

soproge po pokojnem mlinarju, žagarju in posestniku v Novem mestu

se tem potom najiskreneje zahvaljujemo. — Posebno zahvalo smo dolžni preč. duhovščini za spremstvo pri pogrebu, dalje g. dr. Marjanu Polensku za vso skrb in ves trud za časa pokojničinine bolezni, pevskega zboru, ki je pod vodstvom g. Venčeslava Skebete zapel pred hišo in ob odprtem grobu ganjive žalostinke, vsem darovalcem cvetja in vencev, ter vsem, ki so blago pokojnico spremlili na njeni zadnji poti.

Bog plačaj vsem!

Novo mesto, dne 22. marca 1943.

ŽALUJOČI OTROCI

Za vedno nas je zapustil v 75. letu svojega delavnega življenja naš nad vse ljubljani, predobri soprog, oče, stari oče, brat in stric

dr. Fran Tominšek

odvetnik

Nesebičnemu in požrtvovalnemu ateju, ustanovitelju našega doma, bomo ohranili v srcih trajen spomin.

Pogreb nepozabnega pokojnika bo v petek, dne 26. t. m. ob 3. uri popoldne z Žal — kapelice sv. Nikolaja — na pokopališče k Sv. Križu.

LJUBLJANA, dne 24. marca 1943.

ELIZA TOMINŠEK, soproga;

PAVLA, STANKO, VIDA, ZDENKA, GOJMR, ZORA, VLASTA, hčere in sinovi;

DR. JOSIP TOMINŠEK, LOJZE TOMINŠEK, brata;

FRANICA ZNIDARSIČ, sestra — in ostalo sorodstvo

Dotrpel je in se preselil v boljše življenje naš srčno ljubljani, dobri soprog in najboljši oče, gospod

JOSIP PROCHÁZKA

orožniški narednik v pokoju

Pogreb našega nepozabnega pokojnika bo v četrtek, dne 25. t. m. ob 3. uri popoldne z Žal — kapele sv. Jožefa — k Sv. Križu.

Ljubljana, Luckenwald, dne 24. marca 1943.

Globoko žalujejo:

MARIJA, soproga; MINKA in JOŽE, otroka

Dotrpel je naš ljubljani

JANKO KORITZKY

mag. pharmacije

Pogreb nepozabnega pokojnika bo v petek, dne 26. t. m. ob 4. uri popoldne z Žal, kapele sv. Nikolaja, k Sv. Križu.

Ljubljana, dne 24. marca 1943.

Globoko žalujejo rodbine:

KORITZKY - BOHINC

dr. Fran Tominšek

naš velezaslužni večdesetletni voditelj in prvi častni predsednik.

Slovensko Planinsko Društvo